

بخشنامه ۲۴
جدید درآمد

حوزه
فنی و درآمد

اداره کل استان / شعبه

به منظور ایجاد وحدت رویه در اجرای ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، آئین نامه اجرایی مربوطه و انطباق آن با دیگر قوانین مرتبط جاری کشور خصوصاً مصوبات جدید و نیز اعمال سیستم مکانیزه اجرائیات، نظر واحدهای اجرایی را به رعایت موارد ذیل معطوف می دارد. لازم به ذکر است رعایت فصول اول (صدور اجرائیه)، دوم (ابلاغ) و سوم (ترتیب اجرا) آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و سایر احکام مندرج در آئین نامه مذکور که در این بخشنامه بدان اشاره نشده است ضروری می باشد.

فصل اول: نحوه بازداشت اموال اعم از منقول و غیر منقول

الف: قواعد کلی بازداشت اموال

- ۱- واحدهای اجرایی مکلفند پس از صدور اجرائیه ظرف یک هفته نسبت به ابلاغ اجرائیه به کارفرما اقدام نمایند مسئولیت عدم رعایت این حکم با رئیس واحد اجرائیات شعبه مربوطه می باشد.
- ۲- به محض ابلاغ اجرائیه به بدهکار، وفق ماده ۱۲ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا مدیون مکلف به ادای دین ظرف مهلت یک ماه از تاریخ ابلاغ به یکی از روشهای ذیل می باشد:
  - * پرداخت نقدی بدهی
  - * تقسیط بدهی وفق مفاد ماده ۹۹ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا
  - * معرفی مالی که اولاً امکان وصول طلب از آن مقدور باشد ثانیاً متناسب با میزان بدهی باشد ثالثاً تعلق این مال به بدهکار محرز باشد.
  - * معرفی مال غیر توسط بدهکار، و کالتاً از جانب مالک در صورت دلالت صریح و کالتنامه رسمی بر این امر، بلامانع است. در اینصورت پس از بازداشت مال، موکل حق ندارد تقاضای استرداد مال مورد بازداشت را نماید.

۳- پس از انقضای مهلت مذکور چنانچه مدیون اقدامی در راستای پرداخت بدهی خود انجام ندهد واحد اجرا مکلف است نسبت به بازداشت اموال بلامعارض مدیون به میزان مبلغ مندرج در اجرائیه به علاوه ۳۰ درصد آن اقدام نماید.

۴- اجرا می‌تواند وفق ماده ۱۳ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا پس از ابلاغ اجرائیه بنا به شرایط از جمله احتمال مخفی کردن اموال توسط بدهکار، تعدد طلبکاران، ورشکستگی و سایر موارد در صورت لزوم، قبل از مهلت یکماه معادل مبلغ اجرائیه به علاوه ۳۰٪ مازاد آن را بازداشت نماید.

۵- چنانچه مال مورد بازداشت از جمله اموال منقول یا غیر منقول غیر قابل تجزیه باشد و بیش از میزان بدهی به علاوه ۳۰٪ مازاد، ارزش داشته باشد، تمام آن مال بازداشت خواهد شد.

۶- چنانچه مال بازداشت شده بین چند نفر مشاع باشد، فرض بر تساوی سهم هریک از شرکاست مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.

۷- پس از ابلاغ بازداشتنامه به صاحب مال، نقل و انتقال آن از طرف بدهکار ممنوع است.

۸- بدهکار می‌تواند در صورت بازداشت مال منقول یا غیر منقول، اموال بازداشت شده را با اطلاع اجرا بفروشد یا رهن دهد به شرط اینکه قبل از آن یا در حین وقوع معامله کل بدهی اجرا و هزینه‌ها را پرداخت نماید.

* تذکر ۱: فروش مال بازداشت شده توسط مدیون به شرح فوق می‌بایست متناسب با قیمت ارزیابی انجام شده باشد.

* تذکر ۲: واحد اجرا پس از وصول مطالبات از محل فروش مال بازداشتی توسط مدیون به شرح فوق، می‌تواند نسبت به رفع بازداشت و صدور گواهی بلامانع بودن معامله اقدام نماید.

۹- وفق ماده ۴۳ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا. بازداشت وجوه زیر ممنوع است:

الف- بیش از یک چهارم حقوق یا مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی.

ب- بیش از یک چهارم حقوق یا دستمزد شاغلین معیل.

پ- بیش از یک سوم حقوق یا دستمزد شاغلین مجرد.

ت- هزینه سفر و فوق العاده ماموریت کارکنان دولت و موسسات و شرکتهای دولتی.

ث- حقوق کارکنان نیروهای مسلح که در جنگ هستند.

تبصره: در مورد این ماده پس از ابلاغ بازداشت نامه، اداره یا موسسه متبوعه بدهکار مکلف است در کسر و ارسال مبلغ بازداشت شده به اجرا به طوریکه تقاضا شده است اقدام نماید و الا مسئول خواهد بود (مراتب در بازداشت نامه باید قید شود).

– در صورتی که سازمان مربوط از پذیرش درخواست بازداشت حقوق امتناع نماید واحد اجرا وفق ماده ۳۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ نسبت به صدور اجرائیه علیه دستگاه مربوطه و بازداشت اموال وی معادل وجوهی که می بایست از حقوق کارمند کسر می نمود اقدام نماید.

۱۰- مطابق نظریه شماره ۸۳۱۷/۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۷ اداره کل حقوقی قوه قضائیه مقررات مربوط به مستثنیات دین در مورد بازداشت اموال اشخاص حقوقی قابل اعمال نمی باشد.

۱۱- به استناد ماده ۵۴ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱ بازداشت سرفعلی مقدور است لکن مزایده آن جایز نیست.

۱۲- به استناد ماده ۱۳۳ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱ کتب و رسالات و مقالات خطی صاحب اثر قابل بازداشت نمیباشد مگر با رضایت وی .

۱۳- پس از بازداشت مال اعم از منقول و غیر منقول، اجرا مکلف است مال مورد نظر را برابر شرایط ارزیابی مندرج در فصل سوم این بخشنامه ارزیابی نماید .

۱۴- در خصوص ضمانت نامه هایی که پیمانکاران نزد کارفرمایان به عنوان تضمین می سپارند لازم به ذکر است با توجه به اینکه، این نوع ضمانت به منزله تعهد بانک در مقابل کارفرما برای پرداخت دیون احتمالی پیمانکار می باشد در نتیجه وجه نقد یا طلب حال محسوب نمی شود تا قابل توقیف باشد لیکن پشتوانه صدور این نوع ضمانت نامه ها در بانک های عامل (مانند وجه نقد سپرده شده نزد بانک و یا وثائق ملکی تضمین صدور ضمانت نامه) در اجرای مواد ۳۶ الی ۴۰ آیین نامه اجرایی با لحاظ حق تقدم بانک، قابل توقیف است در این صورت چنانچه ضمانت نامه توسط کارفرما ضبط یا تمدید نشده باشد، عملیات اجرایی جهت وصول مطالبات از محل مذکور با رعایت مفاد این بخشنامه از طریق ابلاغ بازداشت نامه به بانک قابل وصول می باشد.

۱۵- واحد اجرائیات می بایست در زمان بازداشت اموال منقول و یا غیر منقول مدیون، میزان دقیق بدهی به تفکیک اعم از حق بیمه، بیمه بیکاری، جرائم، نیم عشر، حق حراج، خسارت ماده ۶۶ و ۹۰ (حسب مورد) و گزارش مختصری از اقدامات انجام شده در خصوص وصول مطالبات از کارفرمای حقیقی یا حقوقی را تهیه و ضمیمه پرونده اجرائیات نماید.

۱۶- سهام شرکت متعلق به سهامداران شرکت بوده و ارتباطی به شرکت ندارد و از اینرو امکان بازداشت سهام بابت دیون شرکت وجود ندارد. لیکن سرمایه شرکت از طریق اداره ثبت شرکت (یا اداره ثبت اسناد) قابل بازداشت می باشد. واحدهای اجرایی توجه نمایند در نگارش بازداشت نامه موضوع سرمایه شرکت را مطرح نمایند و از آنجایی که غالباً سرمایه ثبت شده شرکتها، مبالغ قابل توجهی نبوده و مشکلات عملی در راستای وصول این سرمایه وجود دارد به هیچ عنوان به مسأله بازداشت سرمایه شرکت اکتفاء ننموده و مکلفند نسبت به بازداشت سایر اموال مدیون اقدام نمایند. لازم به ذکر است در مواردی که اشخاص حقیقی یا

حقوقی مدیون، در شرکتها یا موسسات سهامدار باشند امکان بازداشت سهام آنها از طریق اداره ثبت شرکتها (اداره ثبت اسناد و املاک) و متعاقباً فروش آن از طریق مزایده یا عرضه در بورس امکان پذیر است. در این موارد جهت جلوگیری از نقل و انتقال سهام، بازداشت سهام سهامداران می بایست به صورت مکتوب به شرکت مربوط جهت ثبت در دفاتر ابلاغ گردد.

برای شناسایی آدرس جدید اشخاص حقوقی و یا جستجوی این اشخاص میتوان ازدو آدرس ذیل استفاده نمود:

آدرس اینترنتی روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران : www.rooznamehrasmi.ir

آدرس اینترنتی سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی کشور: www.ilenc.ir

۱۷- مطابق قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی کارفرما (مالک) مکلف به پرداخت حق بیمه متعلقه می باشد و مراجع صدور پروانه (شهرداری ها) صرفاً در صورت احراز هرگونه تخلف مسئول جبران خسارات وارده می باشند و تکلیفی به پرداخت حق بیمه ندارند لذا واحدهای اجرایی مکلفند ضمن شناسایی کارگاه های مشمول نسبت به وصول حق بیمه کارگران ساختمانی از مالکان واحدهای مزبور اقدام نمایند به نحوی که مبلغ بدهی به صورت اختاریه از سیستم اخذ شده و پس از طی موعده قانونی ۴۸ ساعت از تاریخ ابلاغ، در صورت عدم پرداخت جهت صدور اجرائیه اقدام نمایند بدیهی است مبالغ مندرج در کلیه احکام صادره از سوی شعب از کارفرما (مالک واحد ساختمانی) قابل وصول می باشد و در صورت عدم پرداخت از سوی مالک اقدامات اجرایی وفق ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و آیین نامه مربوطه در جهت توقیف پلاک ثبتی همان ملک یا سایر اموال وی امکان پذیر می باشد و ضرورتی به تقدیم دادخواست و مراجعه به مراجع قضایی وجود ندارد.

ب: نحوه بازداشت اموال منقول و غیر منقول

۱- عدم حضور بدهکار مانع از بازداشت اموال او نخواهد بود و هرگاه محلی که مال در آن موجود است بسته یا قفل باشد و بدهکار یا کسان او از بازکردن آن امتناع نمایند باید با حضور نماینده دادرسی، یا شهربانی و یا ژاندارمری و یا دهقان محل باز شده و اموال او بازداشت گردد.

۲- اموال منقول می بایست قبل از بازداشت صورت برداری شده و در برگه های صورتمجلس میزان، جنس، اندازه و کلیه مشخصات آنها درج گردد در مواردی که بدهکار و یا نماینده دادرسی و مأمورین نیروی انتظامی حضور داشته باشند صورتمجلس بازداشت به امضاء آنها می رسد.

۳- بازداشت اموال ضایع شدنی ممنوع است. اموال ضایع شدنی (نظیر میوه جات، سبزیجات، حیوانات و غیره) که برای استیفای طلب در صورت ضرورت معرفی می شوند را می بایست بدون صدور آگهی و به تدریجی که به دست میاید

فوراً از طریق مزایده حضوری (فروش در بازارهای تخصصی یا محلی و از طریق دعوت عمومی شفاهی) به فروش رسانند.

۴- بازداشت اموال منقول که در تصرف غیر می باشد و متصرف ادعای مالکیت دارد، ممنوع می باشد.

۵- در صورتی که اجرا بخواهد قسمتی از اموال بدهکار را بازداشت نمایند و مدیون یا کسان او غایب باشند باید از بقیه اموالی که توقیف نشده است صورت جامعی با قید کلیه مشخصات تهیه نمایند.

۶- در بازداشت اموال غیر منقول باید قبل از بازداشت، مشخصات مال غیر منقول در برگه های بازداشت نامه به طور کامل قید گردد، به طوریکه تاریخ و مفاد اجرائیه که به موجب آن بازداشتنامه صادر می گردد و محل مال غیر منقول و شماره پلاک ثبتی و یا مشخصات ملکی درج گردد و سپس واحد اجرائیات مکلف است فوراً مراتب بازداشت را به بدهکار و ثبت محل اطلاع دهد.

* تذکر: با توجه به اینکه فروش اموالی که سازمان بعنوان بازداشت کننده دوم به بعد می باشد عملاً دشوار است، چنانچه حسب اعلام اداره ثبت، بازداشت سازمان بعد از بازداشت سایر طلبکاران باشد واحد اجرا موظف است علاوه بر مال بازداشتی مال بلامعارض دیگری را از مدیون بازداشت نماید.

۷- بازداشت اموال غیرمنقول که به نام بدهکار ثبت شده و در تصرف غیر است بلامانع است و ادعای متصرف مسموع نمی باشد.

۸- بازداشت اموال غیر منقول که به نام بدهکار ثبت نشده و در تصرف غیر است و بدهکار مدعی مالکیت آن می باشد، مادام که حکم قطعی از مراجع قضایی صادر نشده است ممنوع می باشد.

۹- بازداشت اموال غیرمنقول سبب بازداشت منافع آن نخواهد شد مگر اینکه از ابتدا توسط اجرا در بازداشت باشد.

۱۰- چنانچه ملک مورد بازداشت ثبت نشده باشد وفق ماده ۴۷ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت. ارتقا خواهد شد.

۱۱- در زمان بازداشت مال غیرمنقول واحد اجرائیات می بایست مشخصات کامل ملک مورد بازداشت از قبیل: مساحت، موقعیت، کاربری، عرصه و اعیانی، پلاک ثبتی، آدرس، نوع سند، نام مالک یا مالکین، نحوه تصرف ملک، اسامی و میزان طلب طلبکاران مقدم و همچنین تهیه تصویری از اسناد موجود مالکیت ملک را تهیه نماید.

ج: نحوه اجرای مواد ۳۶ لغایت ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی

۱- هرگاه معلوم شود که وجه نقد یا اموال منقول دیگری از بدهکار نزد اشخاص ثالث می باشد، مراتب توقیف آن کتباً به شخص ثالث ابلاغ و رسید دریافت می شود و جریان امر کتباً به بدهکار نیز اعلام خواهد شد.

۲- ابلاغ بازداشت نامه شخص ثالث را ملزم می نماید که وجه یا اموال بازداشت شده را به صاحب آن ندهد و الا اجرا معادل وجه نقد یا قیمت اموال را از او وصول خواهد کرد (این نکته در بازداشت نامه باید قید شود).

۳- هرگاه مال بازداشت شده در نزد شخص ثالث، وجه نقد یا طلب حال باشد، شخص مزبور باید آن را فوراً در قبال اخذ رسید به مأمور اجرا تأدیه نماید، کارشناسان اجرائیات می بایست به هنگام مراجعه به بانکهای عامل به عنوان شخص ثالث و ارائه بازداشت نامه با درج کلیه مشخصات کارفرما، اعلام میزان دقیق بدهیهای مورد نظر، درخواست بازداشت وجوه مندرج در حساب یا وجوهی که در آینده واریز می شود را نموده و می بایست فوراً میزان بدهی مندرج در بازداشت نامه را از حساب مذکور برداشت نمایند و برداشت را به بعد موکول ننمایند. در غیراینصورت خود مسئول جبران خسارات وارده به سازمان می باشند.

چنانچه موجودی حساب کمتر از میزان بدهی کارفرما باشد، به میزان موجود از حساب برداشت نموده و منتظر تکمیل موجودی نباشند.

۴- هرگاه شخص ثالثی که مال یا طلب حال بدهکار نزد او بازداشت شده است از تأدیه آن خودداری نماید بازداشت اموال او پس از صدور اجرائیه علیه ایشان مطابق مقررات این آیین نامه به عمل خواهد آمد.

۵- در اجرای دادنامه شماره ۸۳۵ مورخ ۹۱/۱۱/۹ در ارتباط با ماده ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، نحوه اجرای ماده ۴۰ آئین نامه مذکور با لحاظ دادنامه هیأت عمومی به شرح ذیل میباشد:

۱-۵- چنانچه شخص ثالث ظرف ده روز پس از ابلاغ بازداشت نامه مذکور، منکر وجود تمام یا قسمتی از مال مدیون نزد خود باشد و مراتب را به اطلاع واحد اجرا برساند واحد اجرا موظف است عملیات اجرایی را علیه ایشان متوقف و در صورتی که اجرا دلایل محکمه پسند مبنی بر وجود مال مدیون نزد شخص ثالث در اختیار داشته باشد مراتب را جهت طرح دعوی حقوقی به واحد حقوقی اداره کل ارجاع نماید. تشخیص طرح دعوی با توجه به اسناد و مدارک موجود حسب نظر رئیس و کارشناس ارشد حقوقی استان می باشد.

۲-۵- چنانچه انکار شخص ثالث پس از انقضاء مدت ده روز از تاریخ ابلاغ بازداشت نامه صورت گیرد، عملیات اجرایی متوقف و پس از رفع بازداشت از مال توقیف شده، حسب قسمت اخیر بند فوق اقدام خواهد شد. بدیهی است در صورتی که اعلام شخص ثالث پس از خاتمه عملیات اجرایی (برداشت وجه از حساب بانکی یا فروش مال منقول توقیف شده) صورت گیرد شخص ثالث جهت اثبات ادعای خود به مراجع قضایی ارشاد گردد.

د: موارد رفع بازداشت اموال

۱- در ماده ۸۵ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا آمده است: "هرگاه نسبت به مال منقول یا وجه نقد بازداشت شده، شخص ثالث اظهار حقی نماید چنانچه اظهار حق مستند به سند رسمی بوده که تاریخ آن مقدم بر تاریخ بازداشت باشد به دستور اجرا از وجه یا مال منقول رفع بازداشت شود ..."

۲- رفع توقیف از اموال اعم از منقول و غیر منقول یا رفع انسداد حساب، صرفاً در موارد ذیل امکان پذیر میباشد:
- پرداخت نقدی کل بدهی توسط کارفرما.

- آرای صادره از سوی مقامات قضائی، دیوان عدالت اداری و... که به تأیید واحد حقوقی استان رسیده باشد.
- تقسیط بدهی با اخذ وثیقه ملکی یا ضمانت نامه بانکی از کارفرما وفق ماده ۹۹ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا.
- سایر موارد مذکور در آئین نامه ماده ۵۰ قانون با تأیید اداره کل درآمد حق بیمه.

فصل دوم: نگهداری اموال منقول بازداشت شده

- ۱- شعبه مکلف است در صورت بازداشت اموال منقول، مال را در محلی که با هماهنگی اداره کل استان مربوط تهیه می شود نگهداری نماید. در صورتی که جابجایی اموال بازداشت شده مستلزم صرف هزینه قابل توجه بوده و یا امکان جابجایی فراهم نباشد واحد اجرا مکلف است از بین کارکنان سازمان و یا سایر اشخاص مورد وثوق (حسب تشخیص رئیس شعبه)، فردی را بعنوان امین اموال منصوب نماید.
- ۲- چنانچه واحد اجرائیات بخواهد مال بازداشت شده را از محلی که اموال دیگر بدهکار در آنجاست، خارج نماید و بدهکار غایب باشد میبایستی با حضور نماینده دادسرا یا نیروی انتظامی محل و با تهیه فهرستی از سایر اموال مدیون اقدام نماید.
- ۳- چنانچه فردی به غیر از کارکنان سازمان حافظ اموال توقیف شده باشد، حق الحفاظه متناسب با کرایه محلی است که برای حفظ اموال بازداشت شده لازم است و اگر مکان متعلق به فرد حافظ باشد، میزان حق الحفاظه را اجرا با هماهنگی اداره کل استان تعیین می نماید.
- ۴- چنانچه اموال بازداشت شده دارای منافع باشد، حافظ اموال مسئول منافع آن نیز خواهد بود.
- ۵- مأمور اجرا رونوشت صورت اموال بازداشت شده را به حافظ اموال داده قبض رسید می گیرد و به تقاضای بدهکار رونوشت گواهی شده از صورت اموال را به او می دهد.
- ۶- در صورتی که حافظ اموال توقیف شده (غیر از کارکنان سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی که مجاز به مطالبه حق الحفاظه نیستند) مطالبه حق الحفاظه نماید میزان آن را اجرا معادل با میزان کرایه محلی که برای حفظ اموال بازداشت شده لازم است تعیین خواهد کرد اگر چه آن محل متعلق به خود حافظ باشد. میزان حق الحفاظه را اجرا تعیین خواهد نمود.
- ۷- هرگاه حافظ از تسلیم اموال مورد حفاظت امتناع و یا نسبت به آن تعدی و تفریط نماید معادل آن از اموال شخصی او استیفا خواهد شد.
- ۸- هرگاه اموال بازداشت شده منافی داشته باشد حافظ اموال مزبور مسئول منافع آن نیز می باشد.

۹- مأمور اجرا نمی تواند اموال بازداشت شده را با اقربای نسبی یا سببی خود تا درجه سوم از طبقه دوم بسپارد. در مواردی که اشخاص معتبر و امین برای حفظ اموال توقیف شده حاضر نشوند اموال بازداشت شده به محلی که اجرا تعیین خواهد کرد ارسال و توسط اشخاصی که از طرف اجرا تعیین می شود محافظت خواهد شد.

۱۰- هرگاه اموال منقول توقیف شده در جای محفوظ و معینی باشد مأمور اجرا مدخل آنها را بسته و مهر و موم می نماید و هرگاه اشیاء در جای محفوظ و معین نباشد به هر کدام از اشیاء، کاغذی الصاق کرده و مهر می نماید. بدهکار نیز می تواند پهلوی مهر مأمور اجرا مهر نماید.

۱۱- هرگاه طول مدت بازداشت باعث فساد بعضی از اشیای بازداشت شده شود از قبیل فرش و پارچه های پشمی و غیره، اشیای مذکور را باید جدا کرده و طوری بازداشت نمایند که بتوان از آنها سرکشی و مراقبت نمود.

* تبصره دستورالعمل مربوط به نحوه تهیه و تعیین محل های نگهداری اموال منقول توسط معاونت های اداری مالی و فنی درآمد ظرف شش ماه از تاریخ این بخشنامه تهیه خواهد شد.

فصل سوم : نحوه ارزیابی اموال منقول و غیر منقول

در ماده ۱۷ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا آمده است: "مأمور اجرا در موقع بازداشت اموال یک نفر ارزیاب سازمان تأمین اجتماعی همراه خود خواهد داشت ... " حال به منظور اجرای صحیح این ماده و رفع شبهات موجود در تعیین و انتصاب ارزیاب و نحوه ارزیابی لازم است موارد زیر رعایت شود:

الف: ارزیابی اموال غیر منقول:

۱- به منظور ارزیابی مال غیر منقول گروهی متشکل از معاون بیمه ای (در صورتیکه شعبه فاقد ردیف مذکور باشد هر یک از مسئولان واحدها بنا به نظر رئیس شعبه)، مسئولین اجرائیات و بازرسی شعبه از محل ملک مورد نظر در ساعات اداری بازدید و نسبت به ارزیابی و قیمت گذاری ملک مورد نظر با اکثریت آراء اقدام نموده و مراتب را مکتوب و بادرچ تاریخ، امضاء و مهر شعبه در پرونده اجرایی ضبط نمایند. (مسئولیت صحت ارزیابی با اعضاء گروه می باشد)

۲- چنانچه قیمت پیشنهادی بیش از ده میلیارد ریال برآورد گردد شعبه مکلف است مراتب را به اداره کل استان اعلام و در صورت تأیید کتبی اقدامات انجام شده توسط اداره کل مربوطه نسبت به بازداشت ملک مزبور وفق مقررات اقدام نماید.

۳- پس از تهیه گزارش ارزیابی، واحد اجرا موظف است حداکثر ظرف یک هفته قیمت مال مورد بازداشت را به صورت مکتوب به کارفرمای حقیقی یا حقوقی ابلاغ نماید در بر گه ابلاغیه می بایست این نکات قید گردد:
اولاً: چنانچه کارفرما به نتیجه ارزیابی اعتراض داشته باشد می تواند وفق ماده ۵۵ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی درخواست ارزیابی مجدد توسط کارشناس رسمی دادگستری نماید.

ثانیاً: کارفرما در صورت تمایل به اعتراض، می بایست مبلغی را به صورت علی الحساب بعنوان هزینه کارشناسی به حساب سپرده شعبه واریز نماید. این مبلغ با توجه به قیمت مال ارزیابی شده و تعرفه هزینه کارشناسی منتشره از سوی کانون کارشناسان که از سوی اداره کل درآمد ابلاغ می شود محاسبه می گردد.

ثالثاً: کارفرما در صورت اعتراض می بایست ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ لایحه اعتراضیه به همراه فیش بانکی را تحویل واحد اجرائیات شعبه دهد.

این نکته نیز تصریح گردد که چنانچه کارفرما پس از انقضای مهلت مذکور به ارزیابی انجام شده اعتراض نماید و یا تحویل لایحه اعتراضیه بدون تسلیم فیش بانکی باشد یا فیش بانکی مربوط کمتر از میزان اعلامی سازمان باشد به اعتراض ایشان ترتیب اثر داده نمی شود.

۴- واحد اجرائیات مکلف است به محض دریافت فیش پرداخت و لایحه اعتراضیه، از کارفرما برای جلسه انتخاب کارشناس رسمی دادگستری دعوت بعمل آورد. انتخاب کارشناس به قید قرعه صورت میگیرد مگر اینکه در انتخاب کارشناس توافق صورت گیرد در صورتیکه کارفرما در این جلسه حضور نیابد، واحد اجرائیات، کارشناس را به قید قرعه از بین سه نفر کارشناس رسمی دادگستری معرفی شده توسط کانون کارشناسان رسمی دادگستری انتخاب می نماید.
تذکر ۱: چنانچه لایحه اعتراضیه و یا فیش پرداخت به واحد اجرائیات ظرف مهلت پنج روز از تاریخ ابلاغ تسلیم نگردد (روز ابلاغ و اقدام داخل در پنج روز محاسبه نمی شود) و یا مبلغ پرداختی کارفرما بابت کارشناسی کمتر از میزان اعلام شده از سوی شعبه باشد، نتیجه ارزیابی اولیه قطعی و مبنای مزایده خواهد بود.

تذکر ۲: چنانچه بعد از مهلت ۵ روز، هزینه کارشناسی پرداخت شده باشد، عیناً این مبلغ به کارفرما اعاده خواهد شد.
تذکر ۳: چنانچه هزینه کارشناسی که کارفرما پرداخت نموده از میزان دستمزد اعلامی بیشتر باشد، اجرا مکلف است اضافه مبلغ دریافتی را به کارفرما اعاده نماید.

تذکر ۴: چنانچه بعداً مشخص شود میزان هزینه کارشناسی کارشناسان رسمی دادگستری بیش از مبلغ اولیه اعلام شده از سوی شعبه به کارفرما باشد، پرداخت مابه التفاوت بر عهده کارفرمای مدیون میباشد.

۵- پس از قطعیت ارزیابی، واحد اجرائیات موظف است حداکثر ظرف دو ماه نسبت به تعیین تاریخ مزایده و انتشار آگهی اقدام نماید. هرگونه قصور در انجام این امر ظرف مهلت مقرر متوجه مسئولین واحد اجرائیات و روسای شعب مربوط بوده و مسئول جبران خسارات وارده به سازمان می باشند.

۶- تعرفه تعیین هزینه انجام کارشناسی پیوست می باشد که تا اعلام تغییرات آن از سوی اداره کل در آمد حق بیمه معتبر می باشد.

ب) ارزیابی اموال منقول:

۱- جهت قیمت گذاری اموال منقول در زمان بازداشت به استثنای تبصره ماده ۵۸ آیین نامه اجرایی، واحد اجرائیات شعبه میبایستی از تعدادی صاحبان حرف مورد نظر که در زمینه خرید یا فروش اموال مربوطه اقدام می نمایند، استعلام بها نموده و قیمت های اعلام شده در سربرگ واحد صنفی، ضمیمه پرونده اجرائی شود و نهایتاً مستند به قیمت های اعلام شده، قیمت مال مورد نظر به صورت مکتوب به کارفرمای مدیون اعلام گردد.

۲- در صورت اعتراض کارفرما به قیمت ارزیابی شده می تواند وفق ماده ۵۵ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق. ت. ا در خواست ارزیابی مجدد توسط کارشناس رسمی دادگستری نماید در این صورت واحد اجرائیات با لحاظ قیمت ارزیابی مال مورد نظر و تعرفه هزینه کارشناسی مبلغی را بصورت علی الحساب تعیین و به کارفرمای معترض کتبا اعلام نماید تا نسبت به واریز آن به حساب سپرده شعبه ظرف مدت پنج روز اقدام و فیش مربوطه را تحویل شعبه دهد. بدیهی است رعایت تبصره ماده ۱۷ و ماده ۵۵ قانون فوق الذکر الزامی است. (تعرفه هزینه کارشناسی منتشره از سوی کانون کارشناسان به پیوست می باشد.)

۳- اموال منقول که دارای نرخ ثابت از طرف دولت است نیاز به ارزیابی ندارد.

* تذکر: مطابق تبصره ۲ ماده ۱۰۱ آیین نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا، چنانچه یک سال از تاریخ قطعیّت ارزیابی یا کارشناسی اموال منقول یا غیرمنقول گذشته باشد به درخواست هر یک از طرفین تا قبل از انتشار آگهی مزایده، مال بازداشتی مجدداً ارزیابی خواهد شد. ضروری است واحد اجرائیات در جریان عملیات اجرایی به گونه ای عمل نماید که مدت اعتبار ارزیابی منقضی نگردد در غیر این صورت عملیات ارزیابی مجدد بایستی انجام شود.

فصل چهارم: فروش اموال بازداشت شده

۱- پس از انجام مراحل ارزیابی و قطعیّت آن، آگهی مزایده در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار پرتیراژ با هماهنگی مدیر استان درج خواهد شد و در معابر و اماکن عمومی و محل اجرا نیز آگهی الصاق می گردد. آگهی مزایده سه مرتبه و با فاصله ۱۵ روز منتشر می گردد.

۲- در آگهی مزایده مال منقول، مشخصات کامل مال بازداشت شده، قیمت پایه آن، محل و تاریخ شروع و ختم مزایده قید می گردد.

- ۳- در آگهی مزایده مال غیر منقول، نام مالک، مشخصات ملک و حدود و محل آن، وضعیت ملک مانند اجاره، رهن و غیره و توجه به این امر که به چه صورت واگذار خواهد شد، نوع کاربری، وضعیت بیمه مال، وضعیت واگذاری ملک از نظر مشاع بودن و یا سایر موارد، محل و تاریخ شروع و ختم مزایده، میزان بدهی مربوط به قبوض آب، برق، تلفن و گاز اعم از حق انشعاب یا حق اشتراک، مصرف و مکالمه، میزان بدهی مالیاتی، میزان عوارض شهرداری قید میگردد.
- ۴- چنانچه میزان دقیق بدهی های مورد نظر مشخص نشده باشد ذکر این نکته که کلیه این هزینه ها بر عهده برنده مزایده می باشد، در آگهی مزایده الزامی است.
- ۵- استعلام میزان این بدهی ها از مبادی ذیربط بر عهده واحد اجرائیات می باشد.
- ۶- چنانچه آگهی مزایده فاقد یکی از نکات مندرج در مواد ۶۱ و ۶۲ آیین نامه اجرای ماده ۵۰ باشد آگهی مزایده می بایست توسط واحد اجرائیات تجدید گردد.
- ۷- چنانچه مورد مزایده، بیمه باشد جزو مشخصات مال مندرج در بند ۳ قید می گردد و چنانچه اجرا بعد از انتشار آگهی از بیمه بودن مال مطلع گردد می بایستی در جلسه مزایده این امر را به اطلاع خریداران برساند.
- ۸- در هنگام درج آگهی مزایده باید فاصله بین روز آخر آگهی و روز برگزاری مزایده در مورد اموال منقول کمتر از هفت روز و در مورد اموال غیر منقول کمتر از ۱۴ روز نباشد.
- ۹- چنانچه مشتری برای بازدید مراجعه نمود اجرا باید قبل از مزایده، اموال مورد مزایده را به او ارائه دهد.
- ۱۰- تعیین محل اجرا مال مورد مزایده بر عهده واحد اجرائیات می باشد و در صورت نیاز می تواند این محل را تغییر دهد.
- ۱۱- اجرا باید کلیه مراحل انجام مزایده را در دفتری ثبت و ضبط نماید.
- ۱۲- حراج در حضور نماینده دادسرا و یا دادگاه عمومی محل و در صورت فقدان آنها نماینده بخشداری محل برگزار می شود و صورت مجلس به امضای ایشان خواهد رسید.
- ۱۳- بدهکار می تواند خود نیز در حراج شرکت نماید.
- ۱۴- مباشرین فروش، کارمندان سازمان، ارزیاب دادگستری، نمایندگان دادسرا و یا نیروی انتظامی مستقیم یا غیر مستقیم حق شرکت در حراج را ندارد.
- ۱۵- حق حراج در اموال منقول به میزان ۳ درصد کل قیمت مال و در اموال غیر منقول به میزان ۲ درصد کل قیمت مال خواهد بود که به حساب پرسنلی واریز می گردد.
- ۱۶- هزینه آگهی، دستمزد کارشناسی، حق الحفاظه و حق حراج نسبت به اموال منقول و غیر منقول و سایر هزینه های قانونی بعهد بدهکار می باشد و به همراه اصل طلب وصول می شود. چنانچه در هر مورد بدهکار نتواند این هزینه ها را پرداخت کند، سازمان آنرا پرداخت می نماید در این صورت پس از فروش مال یا وصول طلب به موجب همان اجرائیه هزینه ها وصول و به حساب سازمان واریز می گردد.

۱۷- هرگاه برای مال در بازداشت چندین بستانکار وجود داشته باشد آنکه به نفع او، بازداشت در تاریخ مقدم صورت گرفته است نسبت به بقیه بستانکاران از مورد بازداشت، حق تقدم دارد. ولی اگر همه بستانکاران در یک روز درخواست بازداشت مال بدهکار را نموده باشند پس از بازداشت، مال مورد بازداشت توسط شعبه با رعایت تشریفات به مزایده گذاشته و پس از فروش بین بستانکاران به نسبت طلب آنان تقسیم می شود.

۱۸- چنانچه مال بازداشت شده توسط سازمان دارای بستانکاران مقدم باشد و سازمان تمایل به مزایده مال مورد نظر داشته باشد می بایست اصل طلب بستانکاران مقدم و کلیه خسارات مربوطه را در صندوق دادگستری یا مراجع ثبت مربوطه پرداخت نموده و رفع بازداشت از این اموال را از مرجع توقیف کننده درخواست نماید و سپس برای مزایده اقدام نماید. در این خصوص واحد اجرائیات موظف است گزارش پرونده به همراه صورت سایر اموال مدیون (در صورت وجود) را جهت اتخاذ تصمیم در خصوص پرداخت طلب طلبکاران مقدم و برگزاری مزایده به اداره کل درآمد منعکس نمایند.

۱۹- چنانچه سازمان بستانکار مقدم باشد پس از مزایده و در صورت وجود مازاد طلب سازمان، می بایستی از محل مازاد آن، طلب دیگر بستانکاران را به ترتیب بازداشت به حساب دادگستری یا اداره ثبت (حسب مورد با توجه به شرح مندرج در استعلام اداره ثبت) پرداخت نماید.

۲۰- چنانچه فروش در زمان و مکان مقرر در آگهی صورت نگیرد، یا مانع حضور کسی بدون علت در حراج شده، یا بالاترین قیمت پیشنهادی را رد نمایند، یا مأمور دادسرا و یا جانشین وی در جلسه حراج نباشند و یا مباشرین فروش و کارمندان سازمان در خرید شرکت کرده باشند فروش از درجه اعتبار ساقط است و باید آگهی مزایده تجدید شود.

۲۱- کسی که در نتیجه دادن بالاترین قیمت، خریدار واقع شود باید تمام قیمت را نقداً و به ترتیب ذیل پرداخت نماید در غیر اینصورت به دیگری فروخته میشود.

۲۲- مزایده از قیمت ارزیابی یا کارشناسی قطعی شده در روز مقرر شروع شده و به بالاترین قیمتی که پیشنهاد شود فروخته می شود. خریدار موظف است قیمت معامله را به صورت نقد (واریز به حساب سازمان یا چک تضمین شده بانکی) پرداخت نماید در این صورت صورتمجلس فروش شامل مشخصات مال مورد مزایده، نام خریدار، زمان و تاریخ مزایده و مبلغ معامله تنظیم می گردد در صورتی که برنده اول مزایده نسبت به پرداخت قیمت معامله اقدام ننماید مال مورد مزایده به خریدار بعدی فروخته و پس از دریافت قیمت مال مورد معامله، صورتمجلس فروش به نام ایشان تنظیم می شود.

۲۳- وفق تبصره ماده ۸۲ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت. ادر صورت انجام مزایده، چنانچه بدهکار قبل از صدور سند انتقال، کلیه بدهی خود شامل حق بیمه، خسارات و جرائم مربوط و هزینه های اجرایی را به حساب سازمان واریز نماید

از صدور سند انتقال خودداری می شود. (مفاد این تبصره می بایست در برگه شرایط مزایده و صورت مجلس فروش درج شود) منظور از ترتیب پرداخت در تبصره مذکور، پرداخت کلیه مطالبات سازمان به صورت نقدی می باشد.

۲۴- اموال منقول پس از پرداخت نقدی قیمت معامله (کلیه مبالغ شامل بهای مال مورد مزایده و هزینه های مقرر در قانون)، بلافاصله در جلسه مزایده تحویل برنده مزایده (خریدار) شده و یک نسخه از صورت مجلس مزایده به وی تسلیم می شود و اگر سند انتقال اجرایی لازم باشد پیش نویس آن تهیه می شود. در مورد اموال منقول ثبت شده سازمان می تواند بر اساس نامه شماره ۳۴/۱۰۸۹ مورخ ۷۲/۱۲/۱۷ اداره امور اسناد و سردفتران سازمان ثبت راساً برای انتقال سند از طریق دفاتر اسناد رسمی اقدام نماید و مسئولیت امضاء سند با مسئول حراج مربوطه خواهد بود.

۲۵- در مورد اموال غیر منقول پس از انجام مزایده بایستی ظرف ۴۸ ساعت واحد اجرائیات، پرونده را ضمیمه صورت مجلس فروش نموده و برای صدور سند انتقال به اداره کل استان ارسال نماید.

۲۶- اداره کل استان گزارش مربوطه را به همراه سند مالکیت اموال منقول یا غیر منقول به دفتر امور حقوقی و دعاوی جهت بررسی احراز مالکیت و عدم وجود موانع انتقال ارسال و اداره کل مذکور پس از تأیید، مراتب را به اداره کل درآمد حق بیمه ارسال نمایند.

۲۷- دفتر امور حقوقی و دعاوی جهت تنظیم سند در دفاتر اسناد رسمی مراتب عدم مغایرت با قانون و صحت اقدامات انجام شده را به اداره کل استان مربوطه و اداره کل درآمد اعلام مینماید.

۲۸- پس از تنظیم صورت مجلس فروش مال غیر منقول واحد اجرا موظف است از طریق یکی از دفاتر اسناد رسمی محل مقدمات تنظیم سند انتقال به نام خریدار را فراهم نماید و پس از آماده شدن پیش نویس سند انتقال، به بدهکار یا صاحب سند (در مواردی که مال غیرمدیون بازداشت شده است) اخطار نماید که ظرف مهلت ۵ روز جهت امضاء اسناد در دفترخانه حاضر شود در صورت استنکاف، واحد اجرا می بایست طی نامه ای خطاب به اداره ثبت اسناد محل درخواست نماید که در اجرای ماده ۸۲ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، نماینده خود را جهت امضاء اسناد به نمایندگی از صاحب سند معرفی نماید در صورت بروز اشکال در معرفی نماینده واحد اجرا می بایست مراتب را به واحد حقوقی اداره کل یا دفتر امور حقوقی سازمان منعکس نماید.

۲۹- پس از ثبت سند، اداره کل استان، میزان مطالبات وصول شده سازمان از این طریق را با صدور اعلامیه بستانکار در وجه شعبه ارسال می نماید.

۳۰- سازمان می تواند در صورتیکه برای مال بازداشتی در جلسه مورد مزایده خریداری پیدا نشود، مال را با احتساب میزان حق الاجرا، حق حراج، هزینه آگهی به عنوان بدهی بدهکار به قیمتی که مزایده از آن شروع شده است، وفق ماده ۸۳ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا تملک نماید.

در این صورت اداره کل استان میبایستی مراتب را به اداره کل در آمدحق بیمه اعلام نماید اداره کل در آمد حق بیمه ابتدا مال مذکور را از طریق کارشناس رسمی ارزیابی نموده و چنانچه مشخص شود قیمت ملک در مرحله اول بیش از ارزش واقعی آن ارزیابی شده است مطابق ارزیابی جدید و با رعایت تشریفات مقرر در مواد ۱۷ و ۵۶ آیین نامه (ابلاغ نظریه کارشناسی) دستور تجدید مزایده خواهد داد. چنانچه تفاوتی میان کارشناسی جدید با ارزیابی یا کارشناسی اولیه وجود نداشته باشد اداره کل در آمد پس از اخذ نظر واحد حقوقی، مدارک مربوطه را به استحضار مدیر عامل سازمان جهت کسب موافقت هیات مدیره (به استناد بند الف تبصره ۲ امور بیمه گری بودجه سال ۱۳۹۲) ارسال و پس از دریافت موافقت هیات مدیره مبنی بر انتقال ملک وفق ماده ۸۳ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا، مصوبه مزبور را جهت انتقال سند به نام سازمان به اداره کل حقوقی و اداره کل استان ارسال نماید در این صورت واحد اجرا می بایست صورت مجلس فروش را به نام سازمان و با قیمت ارزیابی یا کارشناسی قطعی شده تنظیم و وفق بند ۳۰ این فصل از بخشنامه عمل نماید. پس از ثبت سند نسبت به صدور اعلامیه بستانکار در وجه اداره کل استان اقدام نماید.

۳۱- اگر ارزش مال، مازاد بر میزان مطالبات سازمان باشد، سازمان مکلف به پرداخت الباقی مبلغ به بدهکار می باشد. سازمان یا بدهکار می تواند ظرف یکماه از تاریخ مزایده مال دیگری را شناسایی و یا معرفی نمایند، در این حالت عملیات مزایده صرفاً برای یک نوبت نسبت به مال جدید برگزار می گردد.

فصل پنجم: نحوه وصول مطالبات معوق از وزارتخانه ها، موسسات دولتی و شهر داریها

قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی مصوب ۶۵/۸/۱۵:

ماده واحده - «وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که در آمد و مخارج آنها در بودجه کل کشور منظور می گردد، مکلفند وجوه مربوط به محکوم به دولت در مورد احکام قطعی دادگاهها و اوراق لازم الاجراء ثبتی و دفاتر اسناد رسمی و یا اجرای دادگاهها و سایر مراجع قانونی را با رعایت مقررات از محل اعتبار مربوط به پرداخت تعهدات بودجه مصوب سالهای قبل منظور در قانون بودجه کل کشور و در صورت عدم وجود و عدم امکان تأمین از محل های قانونی دیگر در بودجه سال بعد خود منظور و پرداخت نمایند، اجرای دادگستری و ادارات ثبت اسناد و املاک و سایر مراجع قانونی دیگر مجاز به توقیف اموال منقول و غیر منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که اعتبار و بودجه لازم را جهت پرداخت محکوم به ندارند تا تصویب و ابلاغ بودجه یک سال و نیم بعد از سال صدور حکم نخواهد بود. ضمناً دولت از دادن هر گونه تأمین در زمان مذکور معاف می باشد. چنانچه ثابت شود وزارتخانه و مؤسسات یاد شده با

وجود تأمین اعتبار از پرداخت محکوم به استنکاف نموده‌اند، مسئول یا مسئولین مستنکف و متخلف توسط محاکم صالحه به یک سال انفصال از خدمات دولتی محکوم خواهند شد و چنانچه متخلف به وسیله استنکاف سبب وارد شدن خسارت بر محکوم‌له شده باشد، ضامن خسارت وارده می‌باشد».

قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب ۶۱/۲/۴:

ماده واحده: وجوه و اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداریها اعم از اینکه در بانکها و یا در تصرف شهرداری و یا در نزد اشخاص ثالث و بصورت ضمانتنامه به نام شهرداری باشد قبل از صدور حکم قطعی قابل تأمین و توقیف و برداشت نمی‌باشد. شهرداریها مکلفند وجوه مربوط به محکوم به احکام قطعی صادره از دادگاهها و یا اوراق اجرائی ثبتی یا اجرای دادگاهها و مراجع قانونی دیگر را در حدود مقررات مالی خود از محل اعتبار بودجه سال مورد عمل و یا در صورت عدم امکان از بودجه سال آتی خود بدون احتساب خسارت تأخیر تادیه به محکوم لهم پرداخت نمایند. در غیر اینصورت ذینفع می‌تواند برابر مقررات نسبت به استیفای طلب خود از اموال شهرداری تأمین و یا توقیف یا برداشت نماید.

تبصره: چنانچه ثابت شود که شهرداری با داشتن امکانات لازم از پرداخت دین خود استنکاف نموده است شهردار بمدت یکسال از خدمت منفصل خواهد شد.

قانون اصلاح قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۱ و الحاق دو تبصره به آن مصوب ۸۹/۵/۲۷:

ماده واحده - عبارت «در بانکها و یا» از متن ماده واحده قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۱/۲/۱۴ حذف و تبصره ذیل آن به تبصره (۳) اصلاح و تبصره‌های (۱) و (۲) به شرح ذیل به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- بانکها و مؤسسات اعتباری پرداخت‌کننده تسهیلات به شهرداری‌ها و سازمانهای وابسته برای وصول مطالبات خود از محل وثایق تسهیلات پرداختی، از شمول این ماده مستثنی می‌شوند.

تبصره ۲- شهرداری‌ها و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای وابسته به آنها می‌توانند به منظور استفاده از تسهیلات بانکی، سند املاک اختصاصی خود را به عنوان وثیقه در رهن بانک قرار دهند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و هفتم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

با توجه به عبارت «سایر مراجع قانونی دیگر» مندرج در متن «قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی» مصوب ۶۵/۸/۱۵ و قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری ها مصوب ۶۱/۲/۱۴، از آنجایی که سازمان تأمین اجتماعی بعنوان یکی از مشمولین قانون موصوف، به استناد ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و آیین نامه اجرایی آن می تواند نسبت به صدور اجرائیه و وصول مطالبات خود از دستگاههای دولتی و شهرداری ها اقدام نماید در نتیجه در زمان صدور اجرائیه و وصول مطالبات رعایت موارد ذیل ضروری می باشد:

۱- در خصوص دستگاههای مشمول قانون مذکور واحدهای اجرایی مکلفند به ضمیمه برگه اجرائیه و طی فرم شماره ۵ پیوست به دستگاه مربوط اعلام، تا بدهی های قطعی شده را از محل اعتبارات سال جاری دستگاه پرداخت نمایند و در صورت عدم وجود اعتبار مراتب را با ذکر مستندات به سازمان اعلام گردد تا زمینه اجرای مفاد قانون مذکور در خصوص رعایت مهلت ۱۸ ماه فراهم شود. در صورتی که دستگاههای مذکور تا پایان مهلت یکماهه مقرر در ماده ۱۲ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون، عدم وجود اعتبار را به سازمان اعلام نمایند، رعایت مهلت ۱۸ ماهه از تاریخ صدور اجرائیه ضروری است در غیر اینصورت شعبه نسبت به ادامه عملیات اجرایی اقدام خواهد کرد.

۲- در خصوص وصول مطالبات قطعی از شهرداری ها رعایت قانون منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری ها مصوب ۱۳۶۱/۲/۱۴ ضروری می باشد واحدهای اجرایی موظفند فرم شماره ۶ را به ضمیمه اجرائیه به شهرداری ابلاغ نمایند شهرداری ها موظفند از محل اعتبارات سال جاری مطالبات سازمان را پرداخت نمایند چنانچه مراجع مذکور تا قبل از انقضای مهلت یک ماهه در پاسخ به اجرائیه سازمان اعلام نمایند که از محل اعتبار جاری همان سال قادر به پرداخت مطالبات سازمان نمی باشند در این صورت پس از پایان همان سال و پس از شروع سال جدید امکان برداشت از اموال شهرداری ها وجود دارد. توجه شود رعایت مهلت ۱۸ ماهه دستگاه های دولتی در مورد شهرداری ها ضرورت نداشته و حکم فوق الذکر صرفاً شامل شهرداری ها بوده و به شرکت ها و مؤسسات و سازمان های وابسته به آن تسری نمی یابد. (۵/ و آخرین قسط پیمانکاران نزد شهرداری ها مشمول رعایت مهلت فوق نمی باشد)

۳- در خصوص شرکتهای دولتی (موضوع ماده ۴ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸۶/۷/۸) نیز با توجه به صراحت ماده واحده قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی و اینکه نامی از شرکتهای دولتی برده نشده است، اعطاء مهلت ۱۸ ماهه موضوعیت نداشته و بلافاصله بعد از قطعیت و ابلاغ اجرائیه، عملیات اجرایی می بایست پیگیری گردد.

۴- در خصوص آراء صادره از دیوان عدالت اداری و مراجع حل اختلاف کار، علاوه بر اجرای مفاد بند فوق، رعایت مهلت ۱۸ ماه از تاریخ صدور حکم قطعی دیوان یا مراجع حل اختلاف کار و یا مراجع قضایی می باشد و تاریخ ابلاغ اجرائیه سازمان در این حالت ملاک عمل نمی باشد.

با عنایت به اینکه در متن قانون به لفظ **سایر مراجع قانونی دیگر** اشاره شده است لذا رعایت مهلت یکسال و نیم مقرر در این قانون شامل آراء سایر مراجع قانونی دیگر غیر از دادگاهها نیز می شود.

۵- مقررات قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی مصوب ۱۳۶۵ در خصوص اجرای احکام قطعی دادگاهها و یا سایر مراجع قانونی دیگر علیه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در آمد و مخارج این وزارتخانه در بودجه کل کشور منظور می گردد لازم الرعایه است.

۶- بنا به دستور مقام معظم رهبری جمهوری اسلامی ایران به قوه قضائیه مبنی بر اینکه: "هرگونه برداشت از حسابهای بانکی نیروهای مسلح با هماهنگی ستاد کل انجام گیرد" سازمان تامین اجتماعی موظف است در اجرای آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی در خصوص بازداشت اموال نیروهای مسلح در راستای وصول مطالبات خود با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح اقدام نماید. بدیهی است این دستور شامل شرکتهای و نهادهای وابسته که دارای شخصیت مستقلی از نیروهای مسلح میباشند نبوده و سازمان میتواند اقدام لازم را جهت وصول مطالبات خود وفق مقررات انجام دهد.

فصل ششم : تفاوت نحوه وصول مطالبات وفق تبصره الحاقی به ماده ۳۸ ق.ت.ا با نحوه وصول وفق مواد ۳۶ الی ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا (شخص ثالث)

در صورت انجام کلیه اقدامات اجرایی علیه پیمانکار و اطمینان از عدم دسترسی به پیمانکار، واحد اجرائیات میبایست وفق مقررات اقدامات قانونی را در راستای وصول مطالبات طبق ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی و تبصره الحاقی آن بعمل آورد و در صورت انجام عملیات وصول از واگذارنده کار وفق تبصره الحاقی به ماده ۳۸ ق.ت.ا نیازی به طی موعد ۱۰ روزه مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ ق.ت.ا نمیشد. علی ایحال جهت شفافیت و تشریح موضوع موارد ذیل اعلام میگردد:

۱- وفق ماده ۳۸ ق.ت.ا در قراردادهای پیمانکاری، واگذارندگان کار مکلف به نگهداری ۵٪ بهای کل کار و آخرین قسط پیمانکار نزد خود تا ارائه مفاصا حساب سازمان میباشند.

۲- آن دسته از قراردادهای پیمانکاری که مورد شناسایی قرار گرفته و میزان حق بیمه به پیمانکار اعلام و قطعی شده است مراتب مجدداً به پیمانکار ابلاغ تا ظرف مهلت ۲۰ روز نسبت به پرداخت اقدام نماید. چنانچه پیمانکار علی رغم صدور اجرائیه از پرداخت دیون خود استنکاف نماید مراتب به کارفرما ابلاغ تا ظرف ۲۵ روز نسبت به پرداخت دیون

پیمانکار از محل ۵ درصد و قسط آخر پیمان اقدام نماید. در صورت استنکاف کارفرما از پرداخت بدهی مذکور واحد اجرائیات مکلف است نسبت به صدور اجرائیه علیه واگذارنده کار و انجام اقدامات لازم در جهت توقیف اموال ایشان اقدام نماید.

۳- در خصوص آن دسته از قراردادهایی که مورد شناسایی قرار نگرفته و یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ آن گذشته باشد کارفرما طبق تبصره الحاقی ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف مهلت یکماه از تاریخ انقضاء مهلت مذکور، فهرست مشخصات قراردادهای پیمانکاری را به سازمان اعلام نماید در صورتی که حق بیمه این قبیل قراردادها طبق قانون قطعی شده و پیمانکار علی رغم تشریفات قانونی از پرداخت حق بیمه خودداری نماید بدهی حق بیمه مجدداً به پیمانکار یا مهندسین مشاور ابلاغ می شود تا ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ نسبت به پرداخت آن اقدام نماید و در صورت عدم پرداخت مراتب به کارفرما ابلاغ می گردد تا دیون پیمانکار را از محل ۵ درصد و قسط آخر پیمانکار ظرف بیست و پنج روز از تاریخ ابلاغ پرداخت نماید. در صورت استنکاف کارفرما از پرداخت بدهی مذکور واحد اجرائیات مکلف است نسبت به صدور اجرائیه علیه واگذارنده کار و انجام اقدامات لازم در جهت توقیف اموال ایشان اقدام نماید.

۴- در صورتی که کارفرما قبل از اخذ مفاصا حساب تأمین اجتماعی نسبت به پرداخت ۵ درصد و قسط آخر پیمانکار اقدام نماید مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود.

تذکر: این نحوه وصول مطالبات هیچ ارتباط و تشابهی با وصول مطالبات از شخص ثالث مقرر در فصل پنجم آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا نداشته و نیازی به طی موعد ۱۰ روزه مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا ندارد و چنانچه واگذارنده کار (کارفرما) ادعا نماید آخرین قسط را در اختیار ندارد، مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوطه خواهد بود.

فصل هفتم : نحوه دریافت وثیقه از کارفرمایان (ضمانت نامه بانکی ، وثیقه ملکی)

در اجرای صحیح تقسیط بدهی های کارفرمایان در واحد اجرائیات شعب و ایجاد وحدت رویه، مستفاد از ماده ۹۹ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، نحوه دریافت وثیقه از کارفرمایان متقاضی تقسیط بدین گونه اعلام می گردد:

همانگونه که در متن ماده فوق الذکر تصریح شده است، وثیقه عبارتست از " ضمانت نامه بانکی و یا اموال غیر منقول". لذا واحدهای اجرائیات شعب مکلفند منبعد در صورت درخواست کارفرما مبنی بر تقسیط بدهی ها نسبت به اخذ وثیقه یا ضمانت نامه بانکی اقدام نمایند. لذا دریافت هر نوع چک با عنوان تضمین، سفید امضاء، بدون تاریخ و یا سفته از کارفرمایان، خلاف مقررات می باشد و صرفاً دریافت وثیقه ملکی و یا ضمانت نامه بانکی، معتبر می باشد تا در صورت عدم پرداخت اقساط از سوی کارفرمایان، امکان وصول وفق قانون مقدور باشد.

۱) ضمانت نامه بانکی

ضمانت نامه بانکی سندی است که به موجب آن بانک صادر کننده ضمانت نامه، اجرای تعهدات مشتری خود را در قبال سازمانی که به نفع او ضمانت نامه صادر می شود، تضمین می نماید.

ضمانت نامه ها انواع متعددی دارند یک نوع از ضمانت نامه ها که مورد نظر سازمان می باشد، «ضمانت نامه حسن انجام تعهدات» است. این نوع ضمانت نامه ها به منظور قبول پرداخت دیون در سر رسید معین از طرف بانک صادر می گردد.

ضمانت نامه بانکی در فرمهای چاپی دارای شماره سریال صادر می شود و در آن می بایستی موضوع ضمانت نامه، نام مضمون له (سازمان تأمین اجتماعی)، نام مضمون عنه (کارفرمای کارگاه)، مدت اعتبار و مبلغ آن بطور صریح قید شده باشد.

پس از تقاضای کارفرما از بانک مورد نظر، برای صدور ضمانت نامه، کارفرما می تواند از شعبه سازمان تأمین اجتماعی درخواست نامه ای با عنوان بانک مورد نظر جهت صدور ضمانت نامه بانکی نماید (فرم شماره یک پیوست می باشد)، سپس شعبه می بایستی طی فرم پیوست شماره ۲ کارفرمای مربوطه راجهت صدور ضمانت نامه بانکی به بانک معرفی نماید.

ضمانت نامه صادره توسط بانک در سه نسخه تهیه شده که یک نسخه نزد کارفرما، یک نسخه به سازمان و یک نسخه در پرونده کارفرما در بانک نگهداری می شود.

ضمانت نامه ها دارای سر رسید می باشند که حداکثر مدت اعتبار آن یکسال بوده و قابل تمدید نیز می باشد.

در صورتی که مدت اقساط بیش از مدت اعتبار ضمانت نامه باشد تمدید ضمانت نامه بنا به درخواست مجدد کارفرما، موافقت سازمان و توسط بانک صورت خواهد گرفت.

تذکر ۱: واحد اجرائیات شعب میبایستی پس از اخذ ضمانت نامه بانکی از کارفرما، آن را جهت ضبط و نگهداری به واحد حسابداری طی فرم شماره ۳ پیوست ارسال نماید و تصویری از ضمانت نامه های اخذ شده به منظور انجام اقدامات لازمه در مواعد مقرر در ضمانتنامه نزد واحد اجرائیات در شعبه نگهداری شود.

تذکر ۲: انقضای سررسید ضمانت نامه و عدم درخواست تمدید آن توسط کارفرما، سبب ابطال ضمانت نامه میگردد. لذا در صورت عدم پرداخت بدهی مربوطه توسط کارفرما، واحد اجرائیات می بایست نسبت به وصول مبلغ ضمانت نامه قبل از سررسید اقدام نماید.

تذکر ۳: پذیرش «ضمانت نامه بانکی مشروط» خلاف مقررات می باشد.

مدت اعتبار ضمانت نامه ها می بایستی با تعداد ماههای مندرج در تقسیط نامه مطابقت داشته باشد و چنانچه مدت اقساط بیش از یکسال باشد (اقساط بیش از ۱۲ عدد) ضمانت نامه باید مجدداً توسط کارفرما با مراجعه به بانک مورد نظر تمدید گردد و مراتب به شعبه اعلام شود. در صورت عدم اقدام کارفرما جهت تمدید ضمانت نامه بانکی قبل از سررسید در صورتی که کارفرما دارای اقساط معوقه باشد واحد اجرائیات می تواند نسبت به ضبط و تملک وجه ضمانتنامه به میزان طلب سازمان اقدام نمایند و در صورت عدم وجود اقساط معوقه، مدیون می بایستی نسبت به تمدید ضمانت نامه با سررسید آخرین قسط اقدام نماید.

در خصوص پیمانکاریهایی که مفاد حساب با ارائه ضمانت نامه بانکی دریافت نموده اند حداکثر مدت ضمانت نامه می بایستی شش ماه باشد. بدیهی است در چنین مواردی بدهی ها قابل تقسیط در واحدهای درآمد و اجرائیات شعب نمی باشد.

۲) وثیقه ملکی

در صورت تمایل کارفرما مبنی بر ارائه وثیقه ملکی جهت تقسیط بدهی کارگاه، به جای ضمانت نامه بانکی، کارفرما می تواند با مراجعه به شعبه و ارائه اصل سند مالکیت کتبا درخواست خود را اعلام نماید.

سند مورد نظر می بایستی:

اولاً: در مالکیت شخص کارفرما باشد و در صورتی که مالک ملک مزبور، شخص دیگری باشد نسبت به دریافت اقرارنامه از مالک مبنی بر اینکه چنانچه اقساط در موعد مقرر پرداخت نشود، سازمان می تواند نسبت به مزایده ملک مورد نظر که سند آن در توقیف سازمان قرار دارد، اقدام نماید (فرم شماره ۴ پیوست می باشد).

ثانیاً: سند ارائه شده نباید در رهن یا توقیف بانک یا هیچ مرجع دیگری باشد.

ثالثاً: ملک معرفی شده، توسط واحد اجرائیات شعبه ارزیابی گردد تا تناسب ارزش ملک با میزان بدهی کارفرما محرز گردد. در صورتی که ارزش ملک معرفی شده کمتر از میزان بدهی ارزیابی گردد، درخواست کارفرما مسموع نخواهد بود.

در خصوص بدهی های بالای پنجاه میلیون تومان پس از دریافت سند و بعد از اینکه مشخص گردید که ملک مذکور میزان بدهی مدیون را پوشش میدهد واحد اجرائیات میبایست نسبت به بازداشت ملک مورد نظر تا زمان پایان اقساط از طریق اداره ثبت اسناد و املاک استان اقدام نماید.

در خصوص بدهی های بالای پانصد میلیون ریال، پس از بازداشت ملک و قبل از انجام تقسیط، صاحب سند میبایست به موجب و کالتنامه رسمی به سازمان اختیار دهد که در صورت عدم پرداخت بدهی، سازمان می تواند نسبت به فروش مال مورد بازداشت بدون انجام مزایده و مطابق ارزیابی مأمورین اجرایی سازمان اقدام نموده و از محل فروش مال موضوع و کالت، مطالبات خود را دریافت نماید این و کالت بلاعزل خواهد بود.

بدیهی است پس از پرداخت کلیه اقساط، شعبه مکلف است ضمن مکاتبه با اداره ثبت اسناد و املاک استان مورد نظر نسبت به صدور درخواست رفع بازداشت پلاک ثبتی اقدام نماید.

چنانچه اقساط از سوی کارفرما در مهلت مقرر پرداخت نشد در مرحله اول ضمن مکاتبه با کارفرما و اعلام میزان مانده بدهی به کارفرما مهلت ۲۰ روز جهت پرداخت بدهی به صورت یکجا داده می شود و چنانچه مدیون از پرداخت بدهی استنکاف نماید واحد اجرائیات مکلف است الباقی مراحل را وفق فصل هفتم و هشتم آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی از طریق واحدهای اجرائی شعب پیگیری و وصول نمایند.

فصل هشتم: نحوه احتساب مواعد قانونی

با توجه به اینکه مواعد مقرر در ماده ۴۲ قانون تأمین اجتماعی و قسمت اخیر بند ۴ ماده ۴۳ قانون تأمین اجتماعی بدین گونه تصریح نموده: "ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ"، "حداکثر تا یکماه" و "ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ" و در هیچ کجا قانونگذار ضمن تصریح مواعد، نحوه احتساب مواعد را اعلام ننموده است و صرفاً در ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، "احتساب مواعد طبق مقررات مندرج در آئین دادرسی مدنی ذکر شده است"، لذا میبایستی با وحدت ملاک از مفاد ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ ق.ت.ا و رعایت مقررات باب ششم فصل اول آئین دادرسی مدنی با در نظر گرفتن موارد ذیل اقدام نمایند:

(۱) از نظر احتساب مواعد قانونی، سال دوازده ماه، ماه سی روز، هفته هفت روز و شبانه روز بیست و چهار ساعت میباشد.

(۲) چنانچه روز آخر موعد، مصادف با روز تعطیل ادارات باشد، آن روز به حساب نمی آید و روز آخر موعد، روزی خواهد بود که ادارات بعد از تعطیل یا رفع مانع باز می شوند.

- ۳) موعدی که ابتدای آن تاریخ ابلاغ ذکر شده است، روز ابلاغ همچنین روز اقدام جزء مدت محسوب نمی شود.
- ۴) کلیه مواعید مقرر برای افراد مقیم خارج از کشور دو ماه از تاریخ ابلاغ می باشد.
- ۵) چنانچه در یک کارگاه، کارفرمایان متعدد باشند تاریخ ابلاغ به آخرین کارفرما ملاک عمل است به طوریکه طولانی ترین موعدی که در مورد یک نفر از آنان رعایت میگردد شامل دیگران نیز خواهد بود.
- در ماده ۹۱ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی آمده است: "چنانچه بدهکار ظرف مدت یکماه پس از ابلاغ اجرائیه ترتیب پرداخت بدهی خود را بدهد نصف حق الاجرا از او دریافت خواهد شد" لذا چنانچه در روز ابلاغ یادر فاصله سی روز بعد از ابلاغ، کارفرما برای پرداخت بدهی مراجعه نماید، نیم عشر ۲/۵ درصد محاسبه می گردد، ضمن اینکه اگر سی و یکمین روز بعد از ابلاغ نیز مراجعه نماید صرفاً روز سی و یکم (روز اقدام) نیز ۲/۵ درصد محاسبه میگردد. به طور مثال چنانچه تاریخ ابلاغ اجرائیه ۹۰/۸/۱ باشد، از روز ۹۰/۸/۱ لغایت پایان روز ۹۰/۹/۱ مدت سی روز مورد نظر محاسبه میشود و اگر کارفرما در تاریخ ۹۰/۹/۲ برای پرداخت بدهی مراجعه نماید آن روز، روز اقدام محسوب شده و نیم عشر ۲/۵ درصد محاسبه می گردد.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه، مدیران کل، معاونین بیمه ای، روسا و کارشناسان ارشد اجرائیات، کارشناسان فرابری داده های ادارات کل استانها، روسا و معاونین بیمه ای شعب، مسئولین ذیربط شعب اجرائی و نیز کارشناسان فرابری داده های شعب می باشند.

ومن... التوفیق
دکتر سید تقی نورنخش
مدیرعامل

شماره: ۱۰۰۰/۹۲/۱۳۳۱۶

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۰۷

پوست: دارد

شماره: ۱۳۹۲/۱۲/۰۷

پوست: دارد

شماره: ۱۳۹۲/۱۲/۰۷

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان تأمین اجتماعی
مدیرعامل

فرم شماره ۱

بسمه تعالی

شعبه .....

اینجانب ..... به شماره شناسنامه ..... و کد ملی ..... دارنده حساب شماره ..... در بانک ..... شعبه ..... به منظور تقسیط بدهی کارگاه خود به شماره ..... واقع در ..... متقاضی صدور ضمانت نامه بانکی از بانک فوق الذکر می باشم. لذا خواهشمنداست نسبت به معرفی اینجانب به آن بانک دستور صادر فرمائید.

نام و نام خانوادگی

امضاء و اثر انگشت

بسمه تعالی

فرم شماره ۲۵

بانک:

شعبه:

به نشانی:

احتراماً، به پیوست یک برگ تصویر درخواست آقای / خانم - شرکت ..... کارفرمای کارگاه ..... ارسال می‌گردد، خواهشمند است دستور فرمائید نسبت به صدور ضمانت نامه حسن انجام تعهدات به میزان ..... ریال و به سر رسید ..... اقدام فرمایند. بدیهی است در صورت تمدید یا هر نوع تغییر مراتب از سوی این شعبه به اطلاع خواهد رسید.

شعبه .....

بسمه تعالی

فرم شماره ۳

به: واحد حسابداری شعبه .....

با سلام

به پیوست یک برگ اصل ضمانت نامه بانکی صادره از شعبه ..... بانک ..... به سر رسید ..... مربوط به کارگاه ..... و کارفرمایی ..... جهت حفظ و نگهداری ارسال میگردد. بدیهی است در صورت نیاز به برگه مزبور (به جهت موعد سر رسید و یا پرداخت کل اقساط توسط کارفرما) این برگه توسط واحد اجرائیات مطالبه خواهد شد.

واحد اجرائیات شعبه ....

فرم شماره ۴

بسمه تعالی

اینجانب ..... سند پلاک ثبتی ..... فرعی از .....
اصلی واقع در محدوده ..... به نشانی .....
را به منظور تضمین بازپرداخت اقساط مربوط به بدهی حق بیمه و جرایم مربوطه آقای/خانم
..... کارفرمای کارگاه ..... به نشانی
..... به کد کارگاهی ..... در چهارچوب
ماده ۲۶۷ قانون مدنی معرفی می نماید خواهشمند است پلاک یاد شده را بازداشت و در صورتی
که مشارالیه اقساط بدهی خود را مندرج در تقسیط نامه شماره ..... مورخ
..... در موعد مقرر پرداخت ننماید، نسبت به مزایده و فروش ملک فوق الذکر و وصول
مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از محل آن بابت بدهی فوق الذکر مطابق آیین نامه اجرایی ماده
۵۰ قانون تأمین اجتماعی اقدام نمایید. اینجانب متعهد به تمکین بوده و حق هرگونه اعتراض را از
خود سلب می نمایم.

بسمه تعالی

فرم شماره ۵

به:

موضوع:

به پیوست یک برگ اجراییه به شماره
به استناد ماده واحده قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال
دولتی مصوب ۶۵/۸/۱۵ که آورده است:
«وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که درآمد و مخارج آنها در بودجه کل کشور منظور می‌گردد،
مکلفند وجوه مربوط به محکوم به دولت در مورد احکام قطعی دادگاهها و اوراق لازم‌الاجراء
ثبتی و دفاتر اسناد رسمی و یا اجرای دادگاهها و سایر مراجع قانونی را با رعایت مقررات از
محل اعتبار مربوط به پرداخت تعهدات بودجه مصوب سالهای قبل منظور در قانون بودجه کل
کشور و در صورت عدم وجود و عدم امکان تأمین از محلهای قانونی دیگر در بودجه سال بعد
خود منظور و پرداخت نمایند، اجرای دادگستری و ادارات ثبت اسناد و املاک و سایر مراجع
قانونی دیگر مجاز به توقیف اموال منقول و غیر منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که اعتبار
و بودجه لازم را جهت پرداخت محکوم به ندارند تا تصویب و ابلاغ بودجه یک سال و نیم بعد
از سال صدور حکم نخواهد بود. ضمناً دولت از دادن هر گونه تأمین در زمان مذکور معاف
می‌باشد. چنانچه ثابت شود وزارتخانه و مؤسسات یاد شده با وجود تأمین اعتبار از
پرداخت محکوم به استنکاف نموده‌اند، مسئول یا مسئولین مستنکف و متخلف توسط محاکم
صالحه به یک سال انفصال از خدمات دولتی محکوم خواهند شد و چنانچه متخلف به وسیله
استنکاف سبب وارد شدن خسارت بر محکوم‌له شده باشد، ضامن خسارت وارده می‌باشد».

مقتضی است نسبت به پرداخت مبلغ مندرج در برگه اجراییه پیوست از محل اعتبارات
سالجاری اقدام نموده و در صورت عدم وجود اعتبار، مراتب را با ذکر مستندات ظرف یکماه
از تاریخ ابلاغ به این سازمان اعلام نمایند تا زمینه اجرای مفاد قانون مذکور در خصوص رعایت
مهلت ۱۸ ماه فراهم گردد. بدیهی است در صورت عدم اظهار نظر ظرف مهلت مذکور، این
سازمان اقدامات اجرایی را جهت وصول مطالبات به عمل خواهد آورد.

شعبه
تأمین اجتماعی

بسمه تعالی

فرم شماره ۶

به پیوست یک برگ اجرائیه به شماره مورخ ارسال می گردد. به استناد ماده واحده قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداریها مصوب ۶۱/۲/۱۴ که مقرر می دارد:

«ماده واحده:

وجوه و اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداریها اعم از اینکه در بانکها و یا در تصرف شهرداری و یا در نزد اشخاص ثالث و بصورت ضمانتنامه به نام شهرداری باشد قبل از صدور حکم قطعی قابل تأمین و توقیف و برداشت نمی باشد.

شهرداریها مکلفند وجوه مربوط به محکوم به احکام قطعی صادره از دادگاهها و یا اوراق اجرائی ثبتی یا اجرای دادگاهها و مراجع قانونی دیگر را در حدود مقررات مالی خود از محل اعتبار بودجه سال موردعمل و یا در صورت عدم امکان از بودجه سال آتی خود بدون احتساب خسارت تأخیر تادیه به محکوم لهم پرداخت نمایند در غیر اینصورت ذینفع می تواند برابر مقررات نسبت به استیفای طلب خود از اموال شهرداری تأمین و یا توقیف یا برداشت نماید.

تبصره:

چنانچه ثابت شود که شهرداری با داشتن امکانات لازم از پرداخت دین خود استنکاف نموده است شهردار بمدت یکسال از خدمت منفصل خواهد شد.»

مقتضی است نسبت به پرداخت مبلغ مندرج در برگه اجرائیه پیوست از محل اعتبارات سالجاری اقدام نموده و در صورت عدم وجود اعتبار، مراتب را با ذکر مستندات ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ به این سازمان اعلام نمائید تا زمینه اجرای مفاد قانون مذکور درخصوص رعایت مهلت مقرر فراهم گردد. بدیهی است در صورت عدم اظهارنظر ظرف مهلت مذکور، این سازمان اقدامات اجرایی را جهت وصول مطالبات به عمل خواهد آورد.

شعبه تأمین اجتماعی

شماره: ۱۰۰۰/۹۲/۱۲۳۱۶
تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۰۷
پیوست: دارد

بخشنامه ۲۴
جدید درآمد

حوزه
فنی و درآمد

اداره کل استان / شعبه

به منظور ایجاد وحدت رویه در اجرای ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، آئین نامه اجرایی مربوطه و انطباق آن با دیگر قوانین مرتبط جاری کشور خصوصاً مصوبات جدید و نیز اعمال سیستم مکانیزه اجرائیات، نظر واحدهای اجرایی را به رعایت موارد ذیل معطوف می دارد. لازم به ذکر است رعایت فصول اول (صدور اجرائیه)، دوم (ابلاغ) و سوم (ترتیب اجرا) آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و سایر احکام مندرج در آیین نامه مذکور که در این بخشنامه بدان اشاره نشده است ضروری می باشد.

فصل اول: نحوه بازداشت اموال اعم از منقول و غیرمنقول

الف: قواعد کلی بازداشت اموال

- ۱- واحدهای اجرایی مکلفند پس از صدور اجرائیه ظرف یک هفته نسبت به ابلاغ اجرائیه به کارفرما اقدام نمایند مسئولیت عدم رعایت این حکم با رئیس واحد اجرائیات شعبه مربوطه می باشد.
- ۲- به محض ابلاغ اجرائیه به بدهکار، وفق ماده ۱۲ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا مدیون مکلف به ادای دین ظرف مهلت یک ماه از تاریخ ابلاغ به یکی از روشهای ذیل می باشد:
  - * پرداخت نقدی بدهی
  - * تقسیط بدهی وفق مفاد ماده ۹۹ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا
  - * معرفی مالی که اولاً امکان وصول طلب از آن مقدور باشد ثانیاً متناسب با میزان بدهی باشد ثالثاً تعلق این مال به بدهکار محرز باشد.
  - * معرفی مال غیر توسط بدهکار، و کالتاً از جانب مالک در صورت دلالت صریح و کالتنامه رسمی بر این امر، بلامانع است. در اینصورت پس از بازداشت مال، موکل حق ندارد تقاضای استرداد مال مورد بازداشت را نماید.

۳- پس از انقضای مهلت مذکور چنانچه مدیون اقدامی در راستای پرداخت بدهی خود انجام ندهد واحد اجرا مکلف است نسبت به بازداشت اموال بلامعارض مدیون به میزان مبلغ مندرج در اجرائیه به علاوه ۳۰ درصد آن اقدام نماید.

۴- اجرا می‌تواند وفق ماده ۱۳ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا پس از ابلاغ اجرائیه بنا به شرایط از جمله احتمال مخفی کردن اموال توسط بدهکار، تعدد طلبکاران، ورشکستگی و سایر موارد در صورت لزوم، قبل از مهلت یکماه معادل مبلغ اجرائیه به علاوه ۳۰٪ مازاد آن را بازداشت نماید.

۵- چنانچه مال مورد بازداشت از جمله اموال منقول یا غیر منقول غیر قابل تجزیه باشد و بیش از میزان بدهی به علاوه ۳۰٪ مازاد، ارزش داشته باشد، تمام آن مال بازداشت خواهد شد.

۶- چنانچه مال بازداشت شده بین چند نفر مشاع باشد، فرض بر تساوی سهم هریک از شرکاست مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.

۷- پس از ابلاغ بازداشتنامه به صاحب مال، نقل و انتقال آن از طرف بدهکار ممنوع است.

۸- بدهکار می‌تواند در صورت بازداشت مال منقول یا غیر منقول، اموال بازداشت شده را با اطلاع اجرا بفروشد یا رهن دهد به شرط اینکه قبل از آن یا در حین وقوع معامله کل بدهی اجرا و هزینه‌ها را پرداخت نماید.

* تذکر ۱: فروش مال بازداشت شده توسط مدیون به شرح فوق می‌بایست متناسب با قیمت ارزیابی انجام شده باشد.

* تذکر ۲: واحد اجرا پس از وصول مطالبات از محل فروش مال بازداشتی توسط مدیون به شرح فوق، می‌تواند نسبت به رفع بازداشت و صدور گواهی بلامانع بودن معامله اقدام نماید.

۹- وفق ماده ۴۳ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا. بازداشت وجوه زیر ممنوع است:

الف- بیش از یک چهارم حقوق یا مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی.

ب- بیش از یک چهارم حقوق یا دستمزد شاغلین معیل.

پ- بیش از یک سوم حقوق یا دستمزد شاغلین مجرد.

ت- هزینه سفر و فوق العاده ماموریت کارکنان دولت و موسسات و شرکتهای دولتی.

ث- حقوق کارکنان نیروهای مسلح که در جنگ هستند.

تبصره: در مورد این ماده پس از ابلاغ بازداشت نامه، اداره یا موسسه متبوعه بدهکار مکلف است در کسر و ارسال مبلغ بازداشت شده به اجرا به طوریکه تقاضا شده است اقدام نماید و الا مسئول خواهد بود (مراتب در بازداشت نامه باید قید شود).

– در صورتی که سازمان مربوط از پذیرش درخواست بازداشت حقوق امتناع نماید واحد اجرا وفق ماده ۳۹ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ نسبت به صدور اجرائیه علیه دستگاه مربوطه و بازداشت اموال وی معادل وجوهی که می بایست از حقوق کارمند کسر می نمود اقدام نماید.

۱۰- مطابق نظریه شماره ۸۳۱۷/۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۷ اداره کل حقوقی قوه قضائیه مقررات مربوط به مستثنیات دین در مورد بازداشت اموال اشخاص حقوقی قابل اعمال نمی باشد.

۱۱- به استناد ماده ۵۴ آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱ بازداشت سرفعلی مقدور است لکن مزایده آن جایز نیست.

۱۲- به استناد ماده ۱۳۳ آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱ کتب و رسالات و مقالات خطی صاحب اثر قابل بازداشت نمیباشد مگر با رضایت وی .

۱۳- پس از بازداشت مال اعم از منقول و غیر منقول، اجرا مکلف است مال مورد نظر را برابر شرایط ارزیابی مندرج در فصل سوم این بخشنامه ارزیابی نماید .

۱۴- در خصوص ضمانت نامه هایی که پیمانکاران نزد کارفرمایان به عنوان تضمین می سپارند لازم به ذکر است با توجه به اینکه، این نوع ضمانت به منزله تعهد بانک در مقابل کارفرما برای پرداخت دیون احتمالی پیمانکار می باشد در نتیجه وجه نقد یا طلب حال محسوب نمی شود تا قابل توقیف باشد لیکن پشتوانه صدور این نوع ضمانت نامه ها در بانک های عامل (مانند وجه نقد سپرده شده نزد بانک و یا وثائق ملکی تضمین صدور ضمانت نامه) در اجرای مواد ۳۶ الی ۴۰ آیین نامه اجرایی با لحاظ حق تقدم بانک، قابل توقیف است در این صورت چنانچه ضمانت نامه توسط کارفرما ضبط یا تمدید نشده باشد، عملیات اجرایی جهت وصول مطالبات از محل مذکور با رعایت مفاد این بخشنامه از طریق ابلاغ بازداشت نامه به بانک قابل وصول می باشد.

۱۵- واحد اجرائیات می بایست در زمان بازداشت اموال منقول و یا غیر منقول مدیون، میزان دقیق بدهی به تفکیک اعم از حق بیمه، بیمه بیکاری، جرائم، نیم عشر، حق حراج، خسارت ماده ۶۶ و ۹۰ (حسب مورد) و گزارش مختصری از اقدامات انجام شده در خصوص وصول مطالبات از کارفرمای حقیقی یا حقوقی را تهیه و ضمیمه پرونده اجرائیات نماید.

۱۶- سهام شرکت متعلق به سهامداران شرکت بوده و ارتباطی به شرکت ندارد و از اینرو امکان بازداشت سهام بابت دیون شرکت وجود ندارد. لیکن سرمایه شرکت از طریق اداره ثبت شرکت (یا اداره ثبت اسناد) قابل بازداشت می باشد. واحدهای اجرایی توجه نمایند در نگارش بازداشت نامه موضوع سرمایه شرکت را مطرح نمایند و از آنجایی که غالباً سرمایه ثبت شده شرکتها، مبالغ قابل توجهی نبوده و مشکلات عملی در راستای وصول این سرمایه وجود دارد به هیچ عنوان به مسأله بازداشت سرمایه شرکت اکتفاء ننموده و مکلفند نسبت به بازداشت سایر اموال مدیون اقدام نمایند. لازم به ذکر است در مواردی که اشخاص حقیقی یا

حقوقی مدیون، در شرکتها یا موسسات سهامدار باشند امکان بازداشت سهام آنها از طریق اداره ثبت شرکتها (اداره ثبت اسناد و املاک) و متعاقباً فروش آن از طریق مزایده یا عرضه در بورس امکان پذیر است. در این موارد جهت جلوگیری از نقل و انتقال سهام، بازداشت سهام سهامداران می بایست به صورت مکتوب به شرکت مربوط جهت ثبت در دفاتر ابلاغ گردد.

برای شناسایی آدرس جدید اشخاص حقوقی و یا جستجوی این اشخاص میتوان ازدو آدرس ذیل استفاده نمود:

آدرس اینترنتی روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران : www.rooznamehrasmi.ir

آدرس اینترنتی سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی کشور: www.ilenc.ir

۱۷- مطابق قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی کارفرما (مالک) مکلف به پرداخت حق بیمه متعلقه می باشد و مراجع صدور پروانه (شهرداری ها) صرفاً در صورت احراز هرگونه تخلف مسئول جبران خسارات وارده می باشند و تکلیفی به پرداخت حق بیمه ندارند لذا واحدهای اجرایی مکلفند ضمن شناسایی کارگاه های مشمول نسبت به وصول حق بیمه کارگران ساختمانی از مالکان واحدهای مزبور اقدام نمایند به نحوی که مبلغ بدهی به صورت اختاریه از سیستم اخذ شده و پس از طی موعده قانونی ۴۸ ساعت از تاریخ ابلاغ، در صورت عدم پرداخت جهت صدور اجرائیه اقدام نمایند بدیهی است مبالغ مندرج در کلیه احکام صادره از سوی شعب از کارفرما (مالک واحد ساختمانی) قابل وصول می باشد و در صورت عدم پرداخت از سوی مالک اقدامات اجرایی وفق ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و آیین نامه مربوطه در جهت توقیف پلاک ثبتی همان ملک یا سایر اموال وی امکان پذیر می باشد و ضرورتی به تقدیم دادخواست و مراجعه به مراجع قضایی وجود ندارد.

ب: نحوه بازداشت اموال منقول و غیر منقول

۱- عدم حضور بدهکار مانع از بازداشت اموال او نخواهد بود و هرگاه محلی که مال در آن موجود است بسته یا قفل باشد و بدهکار یا کسان او از بازکردن آن امتناع نمایند باید با حضور نماینده دادرسی، یا شهربانی و یا ژاندارمری و یا دهقان محل باز شده و اموال او بازداشت گردد.

۲- اموال منقول می بایست قبل از بازداشت صورت برداری شده و در برگه های صورتمجلس میزان، جنس، اندازه و کلیه مشخصات آنها درج گردد در مواردی که بدهکار و یا نماینده دادرسی و مأمورین نیروی انتظامی حضور داشته باشند صورتمجلس بازداشت به امضاء آنها می رسد.

۳- بازداشت اموال ضایع شدنی ممنوع است. اموال ضایع شدنی (نظیر میوه جات، سبزیجات، حیوانات و غیره) که برای استیفای طلب در صورت ضرورت معرفی می شوند را می بایست بدون صدور آگهی و به تدریجی که به دست میاید

فوراً از طریق مزایده حضوری (فروش در بازارهای تخصصی یا محلی و از طریق دعوت عمومی شفاهی) به فروش رسانند.

۴- بازداشت اموال منقول که در تصرف غیر می باشد و متصرف ادعای مالکیت دارد، ممنوع می باشد.

۵- در صورتی که اجرا بخواهد قسمتی از اموال بدهکار را بازداشت نمایند و مدیون یا کسان او غایب باشند باید از بقیه اموالی که توقیف نشده است صورت جامعی با قید کلیه مشخصات تهیه نمایند.

۶- در بازداشت اموال غیر منقول باید قبل از بازداشت، مشخصات مال غیر منقول در برگه های بازداشت نامه به طور کامل قید گردد، به طوریکه تاریخ و مفاد اجرائیه که به موجب آن بازداشتنامه صادر می گردد و محل مال غیر منقول و شماره پلاک ثبتی و یا مشخصات ملکی درج گردد و سپس واحد اجرائیات مکلف است فوراً مراتب بازداشت را به بدهکار و ثبت محل اطلاع دهد.

* تذکر: با توجه به اینکه فروش اموالی که سازمان بعنوان بازداشت کننده دوم به بعد می باشد عملاً دشوار است، چنانچه حسب اعلام اداره ثبت، بازداشت سازمان بعد از بازداشت سایر طلبکاران باشد واحد اجرا موظف است علاوه بر مال بازداشتی مال بلامعارض دیگری را از مدیون بازداشت نماید.

۷- بازداشت اموال غیر منقول که به نام بدهکار ثبت شده و در تصرف غیر است بلامانع است و ادعای متصرف مسموع نمی باشد.

۸- بازداشت اموال غیر منقول که به نام بدهکار ثبت نشده و در تصرف غیر است و بدهکار مدعی مالکیت آن می باشد، مادام که حکم قطعی از مراجع قضایی صادر نشده است ممنوع می باشد.

۹- بازداشت اموال غیر منقول سبب بازداشت منافع آن نخواهد شد مگر اینکه از ابتدا توسط اجرا در بازداشت باشد.

۱۰- چنانچه ملک مورد بازداشت ثبت نشده باشد وفق ماده ۴۷ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت. ارتقا خواهد شد.

۱۱- در زمان بازداشت مال غیر منقول واحد اجرائیات می بایست مشخصات کامل ملک مورد بازداشت از قبیل: مساحت، موقعیت، کاربری، عرصه و اعیانی، پلاک ثبتی، آدرس، نوع سند، نام مالک یا مالکین، نحوه تصرف ملک، اسامی و میزان طلب طلبکاران مقدم و همچنین تهیه تصویری از اسناد موجود مالکیت ملک را تهیه نماید.

ج: نحوه اجرای مواد ۳۶ لغایت ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی

۱- هرگاه معلوم شود که وجه نقد یا اموال منقول دیگری از بدهکار نزد اشخاص ثالث می باشد، مراتب توقیف آن کتباً به شخص ثالث ابلاغ و رسید دریافت می شود و جریان امر کتباً به بدهکار نیز اعلام خواهد شد.

۲- ابلاغ بازداشت نامه شخص ثالث را ملزم می نماید که وجه یا اموال بازداشت شده را به صاحب آن ندهد و الا اجرا معادل وجه نقد یا قیمت اموال را از او وصول خواهد کرد (این نکته در بازداشت نامه باید قید شود).

۳- هرگاه مال بازداشت شده در نزد شخص ثالث، وجه نقد یا طلب حال باشد، شخص مزبور باید آن را فوراً در قبال اخذ رسید به مأمور اجرا تأدیه نماید، کارشناسان اجرائیات می بایست به هنگام مراجعه به بانکهای عامل به عنوان شخص ثالث و ارائه بازداشت نامه با درج کلیه مشخصات کارفرما، اعلام میزان دقیق بدهیهای مورد نظر، درخواست بازداشت وجوه مندرج در حساب یا وجوهی که در آینده واریز می شود را نموده و می بایست فوراً میزان بدهی مندرج در بازداشت نامه را از حساب مذکور برداشت نمایند و برداشت را به بعد موکول ننمایند. در غیر اینصورت خود مسئول جبران خسارات وارده به سازمان می باشند.

چنانچه موجودی حساب کمتر از میزان بدهی کارفرما باشد، به میزان موجود از حساب برداشت نموده و منتظر تکمیل موجودی نباشند.

۴- هرگاه شخص ثالثی که مال یا طلب حال بدهکار نزد او بازداشت شده است از تأدیه آن خودداری نماید بازداشت اموال او پس از صدور اجرائیه علیه ایشان مطابق مقررات این آیین نامه به عمل خواهد آمد.

۵- در اجرای دادنامه شماره ۸۳۵ مورخ ۹۱/۱۱/۹ در ارتباط با ماده ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، نحوه اجرای ماده ۴۰ آئین نامه مذکور با لحاظ دادنامه هیأت عمومی به شرح ذیل میباشد:

۱-۵- چنانچه شخص ثالث ظرف ده روز پس از ابلاغ بازداشت نامه مذکور، منکر وجود تمام یا قسمتی از مال مدیون نزد خود باشد و مراتب را به اطلاع واحد اجرا برساند واحد اجرا موظف است عملیات اجرایی را علیه ایشان متوقف و در صورتی که اجرا دلایل محکمه پسند مبنی بر وجود مال مدیون نزد شخص ثالث در اختیار داشته باشد مراتب را جهت طرح دعوی حقوقی به واحد حقوقی اداره کل ارجاع نماید. تشخیص طرح دعوی با توجه به اسناد و مدارک موجود حسب نظر رئیس و کارشناس ارشد حقوقی استان می باشد.

۲-۵- چنانچه انکار شخص ثالث پس از انقضاء مدت ده روز از تاریخ ابلاغ بازداشت نامه صورت گیرد، عملیات اجرایی متوقف و پس از رفع بازداشت از مال توقیف شده، حسب قسمت اخیر بند فوق اقدام خواهد شد. بدیهی است در صورتی که اعلام شخص ثالث پس از خاتمه عملیات اجرایی (برداشت وجه از حساب بانکی یا فروش مال منقول توقیف شده) صورت گیرد شخص ثالث جهت اثبات ادعای خود به مراجع قضایی ارشاد گردد.

د: موارد رفع بازداشت اموال

۱- در ماده ۸۵ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا آمده است: "هرگاه نسبت به مال منقول یا وجه نقد بازداشت شده، شخص ثالث اظهار حقی نماید چنانچه اظهار حق مستند به سند رسمی بوده که تاریخ آن مقدم بر تاریخ بازداشت باشد به دستور اجرا از وجه یا مال منقول رفع بازداشت شود..."

۲- رفع توقیف از اموال اعم از منقول و غیر منقول یا رفع انسداد حساب، صرفاً در موارد ذیل امکان پذیر میباشد:
- پرداخت نقدی کل بدهی توسط کارفرما.

- آرای صادره از سوی مقامات قضائی، دیوان عدالت اداری و... که به تایید واحد حقوقی استان رسیده باشد.
- تقسیط بدهی با اخذ وثیقه ملکی یا ضمانت نامه بانکی از کارفرما وفق ماده ۹۹ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا.
- سایر موارد مذکور در آئین نامه ماده ۵۰ قانون با تائید اداره کل درآمد حق بیمه.

فصل دوم: نگهداری اموال منقول بازداشت شده

- ۱- شعبه مکلف است در صورت بازداشت اموال منقول، مال را در محلی که با هماهنگی اداره کل استان مربوط تهیه می شود نگهداری نماید. در صورتی که جابجایی اموال بازداشت شده مستلزم صرف هزینه قابل توجه بوده و یا امکان جابجایی فراهم نباشد واحد اجرا مکلف است از بین کارکنان سازمان و یا سایر اشخاص مورد وثوق (حسب تشخیص رئیس شعبه)، فردی را بعنوان امین اموال منصوب نماید.
- ۲- چنانچه واحد اجرائیات بخواهد مال بازداشت شده را از محلی که اموال دیگر بدهکار در آنجاست، خارج نماید و بدهکار غایب باشد میبایستی با حضور نماینده دادسرا یا نیروی انتظامی محل و با تهیه فهرستی از سایر اموال مدیون اقدام نماید.
- ۳- چنانچه فردی به غیر از کارکنان سازمان حافظ اموال توقیف شده باشد، حق الحفاظه متناسب با کرایه محلی است که برای حفظ اموال بازداشت شده لازم است و اگر مکان متعلق به فرد حافظ باشد، میزان حق الحفاظه را اجرا با هماهنگی اداره کل استان تعیین می نماید.
- ۴- چنانچه اموال بازداشت شده دارای منافع باشد، حافظ اموال مسئول منافع آن نیز خواهد بود.
- ۵- مأمور اجرا رونوشت صورت اموال بازداشت شده را به حافظ اموال داده قبض رسید می گیرد و به تقاضای بدهکار رونوشت گواهی شده از صورت اموال را به او می دهد.
- ۶- در صورتی که حافظ اموال توقیف شده (غیر از کارکنان سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی که مجاز به مطالبه حق الحفاظه نیستند) مطالبه حق الحفاظه نماید میزان آن را اجرا معادل با میزان کرایه محلی که برای حفظ اموال بازداشت شده لازم است تعیین خواهد کرد اگر چه آن محل متعلق به خود حافظ باشد. میزان حق الحفاظه را اجرا تعیین خواهد نمود.
- ۷- هرگاه حافظ از تسلیم اموال مورد حفاظت امتناع و یا نسبت به آن تعدی و تفریط نماید معادل آن از اموال شخصی او استیفا خواهد شد.
- ۸- هرگاه اموال بازداشت شده منفعی داشته باشد حافظ اموال مزبور مسئول منافع آن نیز می باشد.

۹- مأمور اجرا نمی تواند اموال بازداشت شده را با اقربای نسبی یا سببی خود تا درجه سوم از طبقه دوم بسپارد. در مواردی که اشخاص معتبر و امین برای حفظ اموال توقیف شده حاضر نشوند اموال بازداشت شده به محلی که اجرا تعیین خواهد کرد ارسال و توسط اشخاصی که از طرف اجرا تعیین می شود محافظت خواهد شد.

۱۰- هرگاه اموال منقول توقیف شده در جای محفوظ و معینی باشد مأمور اجرا مدخل آنها را بسته و مهر و موم می نماید و هرگاه اشیاء در جای محفوظ و معین نباشد به هر کدام از اشیاء، کاغذی الصاق کرده و مهر می نماید. بدهکار نیز می تواند پهلوی مهر مأمور اجرا مهر نماید.

۱۱- هرگاه طول مدت بازداشت باعث فساد بعضی از اشیای بازداشت شده شود از قبیل فرش و پارچه های پشمی و غیره، اشیای مذکور را باید جدا کرده و طوری بازداشت نمایند که بتوان از آنها سرکشی و مراقبت نمود.

* تبصره دستورالعمل مربوط به نحوه تهیه و تعیین محل های نگهداری اموال منقول توسط معاونت های اداری مالی و فنی درآمد ظرف شش ماه از تاریخ این بخشنامه تهیه خواهد شد.

فصل سوم : نحوه ارزیابی اموال منقول و غیر منقول

در ماده ۱۷ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا آمده است: "مأمور اجرا در موقع بازداشت اموال یک نفر ارزیاب سازمان تأمین اجتماعی همراه خود خواهد داشت ... " حال به منظور اجرای صحیح این ماده و رفع شبهات موجود در تعیین و انتصاب ارزیاب و نحوه ارزیابی لازم است موارد زیر رعایت شود:

الف: ارزیابی اموال غیر منقول:

۱- به منظور ارزیابی مال غیر منقول گروهی متشکل از معاون بیمه ای (در صورتیکه شعبه فاقد ردیف مذکور باشد هریک از مسئولان واحدها بنا به نظر رئیس شعبه)، مسئولین اجرائیات و بازرسی شعبه از محل ملک مورد نظر در ساعات اداری بازدید و نسبت به ارزیابی و قیمت گذاری ملک مورد نظر با اکثریت آراء اقدام نموده و مراتب را مکتوب و بادرچ تاریخ، امضاء و مهر شعبه در پرونده اجرایی ضبط نمایند. (مسئولیت صحت ارزیابی با اعضاء گروه می باشد)

۲- چنانچه قیمت پیشنهادی بیش از ده میلیارد ریال برآورد گردد شعبه مکلف است مراتب را به اداره کل استان اعلام و در صورت تأیید کتبی اقدامات انجام شده توسط اداره کل مربوطه نسبت به بازداشت ملک مزبور وفق مقررات اقدام نماید.

۳- پس از تهیه گزارش ارزیابی، واحد اجرا موظف است حداکثر ظرف یک هفته قیمت مال مورد بازداشت را به صورت مکتوب به کارفرمای حقیقی یا حقوقی ابلاغ نماید در بر گه ابلاغیه می بایست این نکات قید گردد:
اولاً: چنانچه کارفرما به نتیجه ارزیابی اعتراض داشته باشد می تواند وفق ماده ۵۵ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی درخواست ارزیابی مجدد توسط کارشناس رسمی دادگستری نماید.

ثانیاً: کارفرما در صورت تمایل به اعتراض، می بایست مبلغی را به صورت علی الحساب بعنوان هزینه کارشناسی به حساب سپرده شعبه واریز نماید. این مبلغ با توجه به قیمت مال ارزیابی شده و تعرفه هزینه کارشناسی منتشره از سوی کانون کارشناسان که از سوی اداره کل درآمد ابلاغ می شود محاسبه می گردد.

ثالثاً: کارفرما در صورت اعتراض می بایست ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ لایحه اعتراضیه به همراه فیش بانکی را تحویل واحد اجرائیات شعبه دهد.

این نکته نیز تصریح گردد که چنانچه کارفرما پس از انقضای مهلت مذکور به ارزیابی انجام شده اعتراض نماید و یا تحویل لایحه اعتراضیه بدون تسلیم فیش بانکی باشد یا فیش بانکی مربوط کمتر از میزان اعلامی سازمان باشد به اعتراض ایشان ترتیب اثر داده نمی شود.

۴- واحد اجرائیات مکلف است به محض دریافت فیش پرداخت و لایحه اعتراضیه، از کارفرما برای جلسه انتخاب کارشناس رسمی دادگستری دعوت بعمل آورد. انتخاب کارشناس به قید قرعه صورت میگیرد مگر اینکه در انتخاب کارشناس توافق صورت گیرد در صورتیکه کارفرما در این جلسه حضور نیابد، واحد اجرائیات، کارشناس را به قید قرعه از بین سه نفر کارشناس رسمی دادگستری معرفی شده توسط کانون کارشناسان رسمی دادگستری انتخاب می نماید.
تذکر ۱: چنانچه لایحه اعتراضیه و یا فیش پرداخت به واحد اجرائیات ظرف مهلت پنج روز از تاریخ ابلاغ تسلیم نگردد (روز ابلاغ و اقدام داخل در پنج روز محاسبه نمی شود) و یا مبلغ پرداختی کارفرما بابت کارشناسی کمتر از میزان اعلام شده از سوی شعبه باشد، نتیجه ارزیابی اولیه قطعی و مبنای مزایده خواهد بود.

تذکر ۲: چنانچه بعد از مهلت ۵ روز، هزینه کارشناسی پرداخت شده باشد، عیناً این مبلغ به کارفرما اعاده خواهد شد.
تذکر ۳: چنانچه هزینه کارشناسی که کارفرما پرداخت نموده از میزان دستمزد اعلامی بیشتر باشد، اجرا مکلف است اضافه مبلغ دریافتی را به کارفرما اعاده نماید.

تذکر ۴: چنانچه بعداً مشخص شود میزان هزینه کارشناسی کارشناسان رسمی دادگستری بیش از مبلغ اولیه اعلام شده از سوی شعبه به کارفرما باشد، پرداخت مابه التفاوت بر عهده کارفرمای مدیون میباشد.

۵- پس از قطعیت ارزیابی، واحد اجرائیات موظف است حداکثر ظرف دو ماه نسبت به تعیین تاریخ مزایده و انتشار آگهی اقدام نماید. هرگونه قصور در انجام این امر ظرف مهلت مقرر متوجه مسئولین واحد اجرائیات و روسای شعب مربوط بوده و مسئول جبران خسارات وارده به سازمان می باشند.

۶- تعرفه تعیین هزینه انجام کارشناسی پیوست می باشد که تا اعلام تغییرات آن از سوی اداره کل در آمد حق بیمه معتبر می باشد.

ب) ارزیابی اموال منقول:

۱- جهت قیمت گذاری اموال منقول در زمان بازداشت به استثنای تبصره ماده ۵۸ آیین نامه اجرایی، واحد اجرائیات شعبه میبایستی از تعدادی صاحبان حرف مورد نظر که در زمینه خرید یا فروش اموال مربوطه اقدام می نمایند، استعلام بها نموده و قیمت های اعلام شده در سربرگ واحد صنفی، ضمیمه پرونده اجرائی شود و نهایتاً مستند به قیمت های اعلام شده، قیمت مال مورد نظر به صورت مکتوب به کارفرمای مدیون اعلام گردد.

۲- در صورت اعتراض کارفرما به قیمت ارزیابی شده می تواند وفق ماده ۵۵ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق. ت. ا در خواست ارزیابی مجدد توسط کارشناس رسمی دادگستری نماید در اینصورت واحد اجرائیات با لحاظ قیمت ارزیابی مال مورد نظر و تعرفه هزینه کارشناسی مبلغی را بصورت علی الحساب تعیین و به کارفرمای معترض کتبا اعلام نماید تا نسبت به واریز آن به حساب سپرده شعبه ظرف مدت پنج روز اقدام و فیش مربوطه را تحویل شعبه دهد. بدیهی است رعایت تبصره ماده ۱۷ و ماده ۵۵ قانون فوق الذکر الزامی است. (تعرفه هزینه کارشناسی منتشره از سوی کانون کارشناسان به پیوست می باشد.)

۳- اموال منقول که دارای نرخ ثابت از طرف دولت است نیاز به ارزیابی ندارد.

* تذکر: مطابق تبصره ۲ ماده ۱۰۱ آیین نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا، چنانچه یک سال از تاریخ قطعیّت ارزیابی یا کارشناسی اموال منقول یا غیرمنقول گذشته باشد به درخواست هر یک از طرفین تا قبل از انتشار آگهی مزایده، مال بازداشتی مجدداً ارزیابی خواهد شد. ضروری است واحد اجرائیات در جریان عملیات اجرایی به گونه ای عمل نماید که مدت اعتبار ارزیابی منقضی نگردد در غیر این صورت عملیات ارزیابی مجدد بایستی انجام شود.

فصل چهارم: فروش اموال بازداشت شده

۱- پس از انجام مراحل ارزیابی و قطعیّت آن، آگهی مزایده در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار پرتیراژ با هماهنگی مدیر استان درج خواهد شد و در معابر و اماکن عمومی و محل اجرا نیز آگهی الصاق می گردد. آگهی مزایده سه مرتبه و با فاصله ۱۵ روز منتشر می گردد.

۲- در آگهی مزایده مال منقول، مشخصات کامل مال بازداشت شده، قیمت پایه آن، محل و تاریخ شروع و ختم مزایده قید می گردد.

- ۳- در آگهی مزایده مال غیر منقول، نام مالک، مشخصات ملک و حدود و محل آن، وضعیت ملک مانند اجاره، رهن و غیره و توجه به این امر که به چه صورت واگذار خواهد شد، نوع کاربری، وضعیت بیمه مال، وضعیت واگذاری ملک از نظر مشاع بودن و یا سایر موارد، محل و تاریخ شروع و ختم مزایده، میزان بدهی مربوط به قبوض آب، برق، تلفن و گاز اعم از حق انشعاب یا حق اشتراک، مصرف و مکالمه، میزان بدهی مالیاتی، میزان عوارض شهرداری قید میگردد.
- ۴- چنانچه میزان دقیق بدهی‌های مورد نظر مشخص نشده باشد ذکر این نکته که کلیه این هزینه‌ها بر عهده برنده مزایده می‌باشد، در آگهی مزایده الزامی است.
- ۵- استعلام میزان این بدهی‌ها از مبادی ذیربط بر عهده واحد اجرائیات می‌باشد.
- ۶- چنانچه آگهی مزایده فاقد یکی از نکات مندرج در مواد ۶۱ و ۶۲ آیین نامه اجرای ماده ۵۰ باشد آگهی مزایده می‌بایست توسط واحد اجرائیات تجدید گردد.
- ۷- چنانچه مورد مزایده، بیمه باشد جزو مشخصات مال مندرج در بند ۳ قید می‌گردد و چنانچه اجرا بعد از انتشار آگهی از بیمه بودن مال مطلع گردد می‌بایستی در جلسه مزایده این امر را به اطلاع خریداران برساند.
- ۸- در هنگام درج آگهی مزایده باید فاصله بین روز آخر آگهی و روز برگزاری مزایده در مورد اموال منقول کمتر از هفت روز و در مورد اموال غیر منقول کمتر از ۱۴ روز نباشد.
- ۹- چنانچه مشتری برای بازدید مراجعه نمود اجرا باید قبل از مزایده، اموال مورد مزایده را به او ارائه دهد.
- ۱۰- تعیین محل اجرا مال مورد مزایده بر عهده واحد اجرائیات می‌باشد و در صورت نیاز می‌تواند این محل را تغییر دهد.
- ۱۱- اجرا باید کلیه مراحل انجام مزایده را در دفتری ثبت و ضبط نماید.
- ۱۲- حراج در حضور نماینده دادسرا و یا دادگاه عمومی محل و در صورت فقدان آنها نماینده بخشداری محل برگزار می‌شود و صورت‌مجلس به امضای ایشان خواهد رسید.
- ۱۳- بدهکار می‌تواند خود نیز در حراج شرکت نماید.
- ۱۴- مباشرین فروش، کارمندان سازمان، ارزیاب دادگستری، نمایندگان دادسرا و یا نیروی انتظامی مستقیم یا غیر مستقیم حق شرکت در حراج را ندارد.
- ۱۵- حق حراج در اموال منقول به میزان ۳ درصد کل قیمت مال و در اموال غیر منقول به میزان ۲ درصد کل قیمت مال خواهد بود که به حساب پرسنلی واریز می‌گردد.
- ۱۶- هزینه آگهی، دستمزد کارشناسی، حق الحفاظه و حق حراج نسبت به اموال منقول و غیر منقول و سایر هزینه‌های قانونی بعهد بدهکار می‌باشد و به همراه اصل طلب وصول می‌شود. چنانچه در هر مورد بدهکار نتواند این هزینه‌ها را پرداخت کند، سازمان آنرا پرداخت می‌نماید در اینصورت پس از فروش مال یا وصول طلب به موجب همان اجرائیه هزینه‌ها وصول و به حساب سازمان واریز می‌گردد.

۱۷- هرگاه برای مال در بازداشت چندین بستانکار وجود داشته باشد آنکه به نفع او، بازداشت در تاریخ مقدم صورت گرفته است نسبت به بقیه بستانکاران از مورد بازداشت، حق تقدم دارد. ولی اگر همه بستانکاران در یک روز درخواست بازداشت مال بدهکار را نموده باشند پس از بازداشت، مال مورد بازداشت توسط شعبه با رعایت تشریفات به مزایده گذاشته و پس از فروش بین بستانکاران به نسبت طلب آنان تقسیم می شود.

۱۸- چنانچه مال بازداشت شده توسط سازمان دارای بستانکاران مقدم باشد و سازمان تمایل به مزایده مال مورد نظر داشته باشد می بایست اصل طلب بستانکاران مقدم و کلیه خسارات مربوطه را در صندوق دادگستری یا مراجع ثبت مربوطه پرداخت نموده و رفع بازداشت از این اموال را از مرجع توقیف کننده درخواست نماید و سپس برای مزایده اقدام نماید. در این خصوص واحد اجرائیات موظف است گزارش پرونده به همراه صورت سایر اموال مدیون (در صورت وجود) را جهت اتخاذ تصمیم در خصوص پرداخت طلب طلبکاران مقدم و برگزاری مزایده به اداره کل درآمد منعکس نمایند.

۱۹- چنانچه سازمان بستانکار مقدم باشد پس از مزایده و در صورت وجود مازاد طلب سازمان، می بایستی از محل مازاد آن، طلب دیگر بستانکاران را به ترتیب بازداشت به حساب دادگستری یا اداره ثبت (حسب مورد با توجه به شرح مندرج در استعلام اداره ثبت) پرداخت نماید.

۲۰- چنانچه فروش در زمان و مکان مقرر در آگهی صورت نگیرد، یا مانع حضور کسی بدون علت در حراج شده، یا بالاترین قیمت پیشنهادی را رد نمایند، یا مأمور دادسرا و یا جانشین وی در جلسه حراج نباشند و یا مباشرین فروش و کارمندان سازمان در خرید شرکت کرده باشند فروش از درجه اعتبار ساقط است و باید آگهی مزایده تجدید شود.

۲۱- کسی که در نتیجه دادن بالاترین قیمت، خریدار واقع شود باید تمام قیمت را نقداً و به ترتیب ذیل پرداخت نماید در غیر اینصورت به دیگری فروخته میشود.

۲۲- مزایده از قیمت ارزیابی یا کارشناسی قطعی شده در روز مقرر شروع شده و به بالاترین قیمتی که پیشنهاد شود فروخته می شود. خریدار موظف است قیمت معامله را به صورت نقد (واریز به حساب سازمان یا چک تضمین شده بانکی) پرداخت نماید در این صورت صورتمجلس فروش شامل مشخصات مال مورد مزایده، نام خریدار، زمان و تاریخ مزایده و مبلغ معامله تنظیم می گردد در صورتی که برنده اول مزایده نسبت به پرداخت قیمت معامله اقدام ننماید مال مورد مزایده به خریدار بعدی فروخته و پس از دریافت قیمت مال مورد معامله، صورتمجلس فروش به نام ایشان تنظیم می شود.

۲۳- وفق تبصره ماده ۸۲ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت. ادر صورت انجام مزایده، چنانچه بدهکار قبل از صدور سند انتقال، کلیه بدهی خود شامل حق بیمه، خسارات و جرائم مربوط و هزینه های اجرایی را به حساب سازمان واریز نماید

از صدور سند انتقال خودداری می شود. (مفاد این تبصره می بایست در برگه شرایط مزایده و صورت مجلس فروش درج شود) منظور از ترتیب پرداخت در تبصره مذکور، پرداخت کلیه مطالبات سازمان به صورت نقدی می باشد.

۲۴- اموال منقول پس از پرداخت نقدی قیمت معامله (کلیه مبالغ شامل بهای مال مورد مزایده و هزینه های مقرر در قانون)، بلافاصله در جلسه مزایده تحویل برنده مزایده (خریدار) شده و یک نسخه از صورت مجلس مزایده به وی تسلیم می شود و اگر سند انتقال اجرایی لازم باشد پیش نویس آن تهیه می شود. در مورد اموال منقول ثبت شده سازمان می تواند بر اساس نامه شماره ۳۴/۱۰۸۹ مورخ ۷۲/۱۲/۱۷ اداره امور اسناد و سردفتران سازمان ثبت راساً برای انتقال سند از طریق دفاتر اسناد رسمی اقدام نماید و مسئولیت امضاء سند با مسئول حراج مربوطه خواهد بود.

۲۵- در مورد اموال غیر منقول پس از انجام مزایده بایستی ظرف ۴۸ ساعت واحد اجرائیات، پرونده را ضمیمه صورت مجلس فروش نموده و برای صدور سند انتقال به اداره کل استان ارسال نماید.

۲۶- اداره کل استان گزارش مربوطه را به همراه سند مالکیت اموال منقول یا غیر منقول به دفتر امور حقوقی و دعاوی جهت بررسی احراز مالکیت و عدم وجود موانع انتقال ارسال و اداره کل مذکور پس از تأیید، مراتب را به اداره کل درآمد حق بیمه ارسال نمایند.

۲۷- دفتر امور حقوقی و دعاوی جهت تنظیم سند در دفاتر اسناد رسمی مراتب عدم مغایرت با قانون و صحت اقدامات انجام شده را به اداره کل استان مربوطه و اداره کل درآمد اعلام مینماید.

۲۸- پس از تنظیم صورت مجلس فروش مال غیر منقول واحد اجرا موظف است از طریق یکی از دفاتر اسناد رسمی محل مقدمات تنظیم سند انتقال به نام خریدار را فراهم نماید و پس از آماده شدن پیش نویس سند انتقال، به بدهکار یا صاحب سند (در مواردی که مال غیرمدیون بازداشت شده است) اخطار نماید که ظرف مهلت ۵ روز جهت امضاء اسناد در دفترخانه حاضر شود در صورت استنکاف، واحد اجرا می بایست طی نامه ای خطاب به اداره ثبت اسناد محل درخواست نماید که در اجرای ماده ۸۲ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، نماینده خود را جهت امضاء اسناد به نمایندگی از صاحب سند معرفی نماید در صورت بروز اشکال در معرفی نماینده واحد اجرا می بایست مراتب را به واحد حقوقی اداره کل یا دفتر امور حقوقی سازمان منعکس نماید.

۲۹- پس از ثبت سند، اداره کل استان، میزان مطالبات وصول شده سازمان از این طریق را با صدور اعلامیه بستانکار در وجه شعبه ارسال می نماید.

۳۰- سازمان می تواند در صورتیکه برای مال بازداشتی در جلسه مورد مزایده خریداری پیدا نشود، مال را با احتساب میزان حق الاجرا، حق حراج، هزینه آگهی به عنوان بدهی بدهکار به قیمتی که مزایده از آن شروع شده است، وفق ماده ۸۳ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا تملک نماید.

در این صورت اداره کل استان میبایستی مراتب را به اداره کل در آمدحق بیمه اعلام نماید اداره کل در آمد حق بیمه ابتدا مال مذکور را از طریق کارشناس رسمی ارزیابی نموده و چنانچه مشخص شود قیمت ملک در مرحله اول بیش از ارزش واقعی آن ارزیابی شده است مطابق ارزیابی جدید و با رعایت تشریفات مقرر در مواد ۱۷ و ۵۶ آیین نامه (ابلاغ نظریه کارشناسی) دستور تجدید مزایده خواهد داد. چنانچه تفاوتی میان کارشناسی جدید با ارزیابی یا کارشناسی اولیه وجود نداشته باشد اداره کل در آمد پس از اخذ نظر واحد حقوقی، مدارک مربوطه را به استحضار مدیر عامل سازمان جهت کسب موافقت هیات مدیره (به استناد بند الف تبصره ۲ امور بیمه گری بودجه سال ۱۳۹۲) ارسال و پس از دریافت موافقت هیات مدیره مبنی بر انتقال ملک وفق ماده ۸۳ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا، مصوبه مزبور را جهت انتقال سند به نام سازمان به اداره کل حقوقی و اداره کل استان ارسال نماید در این صورت واحد اجرا می بایست صورت مجلس فروش را به نام سازمان و با قیمت ارزیابی یا کارشناسی قطعی شده تنظیم و وفق بند ۳۰ این فصل از بخشنامه عمل نماید. پس از ثبت سند نسبت به صدور اعلامیه بستانکار در وجه اداره کل استان اقدام نماید.

۳۱- اگر ارزش مال، مازاد بر میزان مطالبات سازمان باشد، سازمان مکلف به پرداخت الباقی مبلغ به بدهکار می باشد. سازمان یا بدهکار می تواند ظرف یکماه از تاریخ مزایده مال دیگری را شناسایی و یا معرفی نمایند، در این حالت عملیات مزایده صرفاً برای یک نوبت نسبت به مال جدید برگزار می گردد.

فصل پنجم: نحوه وصول مطالبات معوق از وزارتخانه ها، موسسات دولتی و شهر داریها

قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی مصوب ۶۵/۸/۱۵:

ماده واحده - «وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که در آمد و مخارج آنها در بودجه کل کشور منظور می گردد، مکلفند وجوه مربوط به محکوم به دولت در مورد احکام قطعی دادگاهها و اوراق لازم الاجراء ثبتی و دفاتر اسناد رسمی و یا اجرای دادگاهها و سایر مراجع قانونی را با رعایت مقررات از محل اعتبار مربوط به پرداخت تعهدات بودجه مصوب سالهای قبل منظور در قانون بودجه کل کشور و در صورت عدم وجود و عدم امکان تأمین از محل های قانونی دیگر در بودجه سال بعد خود منظور و پرداخت نمایند، اجرای دادگستری و ادارات ثبت اسناد و املاک و سایر مراجع قانونی دیگر مجاز به توقیف اموال منقول و غیر منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که اعتبار و بودجه لازم را جهت پرداخت محکوم به ندارند تا تصویب و ابلاغ بودجه یک سال و نیم بعد از سال صدور حکم نخواهد بود. ضمناً دولت از دادن هر گونه تأمین در زمان مذکور معاف می باشد. چنانچه ثابت شود وزارتخانه و مؤسسات یاد شده با

وجود تأمین اعتبار از پرداخت محکوم به استنکاف نموده‌اند، مسئول یا مسئولین مستنکف و متخلف توسط محاکم صالحه به یک سال انفصال از خدمات دولتی محکوم خواهند شد و چنانچه متخلف به وسیله استنکاف سبب وارد شدن خسارت بر محکوم‌له شده باشد، ضامن خسارت وارده می‌باشد».

قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب ۶۱/۲/۴:

ماده واحده: وجوه و اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداریها اعم از اینکه در بانکها و یا در تصرف شهرداری و یا در نزد اشخاص ثالث و بصورت ضمانتنامه به نام شهرداری باشد قبل از صدور حکم قطعی قابل تأمین و توقیف و برداشت نمی‌باشد. شهرداریها مکلفند وجوه مربوط به محکوم به احکام قطعی صادره از دادگاهها و یا اوراق اجرائی ثبتی یا اجرای دادگاهها و مراجع قانونی دیگر را در حدود مقررات مالی خود از محل اعتبار بودجه سال مورد عمل و یا در صورت عدم امکان از بودجه سال آتی خود بدون احتساب خسارت تأخیر تادیه به محکوم لهم پرداخت نمایند. در غیر اینصورت ذینفع می‌تواند برابر مقررات نسبت به استیفای طلب خود از اموال شهرداری تأمین و یا توقیف یا برداشت نماید.

تبصره: چنانچه ثابت شود که شهرداری با داشتن امکانات لازم از پرداخت دین خود استنکاف نموده است شهردار بمدت یکسال از خدمت منفصل خواهد شد.

قانون اصلاح قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۱ و الحاق دو تبصره به آن مصوب ۸۹/۵/۲۷:

ماده واحده - عبارت «در بانکها و یا» از متن ماده واحده قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۱/۲/۱۴ حذف و تبصره ذیل آن به تبصره (۳) اصلاح و تبصره‌های (۱) و (۲) به شرح ذیل به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- بانکها و مؤسسات اعتباری پرداخت‌کننده تسهیلات به شهرداری‌ها و سازمانهای وابسته برای وصول مطالبات خود از محل وثایق تسهیلات پرداختی، از شمول این ماده مستثنی می‌شوند.

تبصره ۲- شهرداری‌ها و سازمانها و مؤسسات و شرکتهای وابسته به آنها می‌توانند به منظور استفاده از تسهیلات بانکی، سند املاک اختصاصی خود را به عنوان وثیقه در رهن بانک قرار دهند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و هفتم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

با توجه به عبارت «سایر مراجع قانونی دیگر» مندرج در متن «قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی» مصوب ۶۵/۸/۱۵ و قانون راجع به منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری ها مصوب ۶۱/۲/۱۴، از آنجایی که سازمان تأمین اجتماعی بعنوان یکی از مشمولین قانون موصوف، به استناد ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و آیین نامه اجرایی آن می تواند نسبت به صدور اجرائیه و وصول مطالبات خود از دستگاههای دولتی و شهرداری ها اقدام نماید در نتیجه در زمان صدور اجرائیه و وصول مطالبات رعایت موارد ذیل ضروری می باشد:

۱- در خصوص دستگاههای مشمول قانون مذکور واحدهای اجرایی مکلفند به ضمیمه برگه اجرائیه و طی فرم شماره ۵ پیوست به دستگاه مربوط اعلام، تا بدهی های قطعی شده را از محل اعتبارات سال جاری دستگاه پرداخت نمایند و در صورت عدم وجود اعتبار مراتب را با ذکر مستندات به سازمان اعلام گردد تا زمینه اجرای مفاد قانون مذکور در خصوص رعایت مهلت ۱۸ ماه فراهم شود. در صورتی که دستگاههای مذکور تا پایان مهلت یکماهه مقرر در ماده ۱۲ آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون، عدم وجود اعتبار را به سازمان اعلام نمایند، رعایت مهلت ۱۸ ماهه از تاریخ صدور اجرائیه ضروری است در غیر اینصورت شعبه نسبت به ادامه عملیات اجرایی اقدام خواهد کرد.

۲- در خصوص وصول مطالبات قطعی از شهرداری ها رعایت قانون منع توقیف اموال منقول و غیرمنقول متعلق به شهرداری ها مصوب ۱۳۶۱/۲/۱۴ ضروری می باشد واحدهای اجرایی موظفند فرم شماره ۶ را به ضمیمه اجرائیه به شهرداری ابلاغ نمایند شهرداری ها موظفند از محل اعتبارات سال جاری مطالبات سازمان را پرداخت نمایند چنانچه مراجع مذکور تا قبل از انقضای مهلت یک ماهه در پاسخ به اجرائیه سازمان اعلام نمایند که از محل اعتبار جاری همان سال قادر به پرداخت مطالبات سازمان نمی باشند در این صورت پس از پایان همان سال و پس از شروع سال جدید امکان برداشت از اموال شهرداری ها وجود دارد. توجه شود رعایت مهلت ۱۸ ماهه دستگاه های دولتی در مورد شهرداری ها ضرورت نداشته و حکم فوق الذکر صرفاً شامل شهرداری ها بوده و به شرکت ها و مؤسسات و سازمان های وابسته به آن تسری نمی یابد. (۵/ و آخرین قسط پیمانکاران نزد شهرداری ها مشمول رعایت مهلت فوق نمی باشد)

۳- در خصوص شرکتهای دولتی (موضوع ماده ۴ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸۶/۷/۸) نیز با توجه به صراحت ماده واحده قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی و اینکه نامی از شرکتهای دولتی برده نشده است، اعطاء مهلت ۱۸ ماهه موضوعیت نداشته و بلافاصله بعد از قطعیت و ابلاغ اجرائیه، عملیات اجرایی می بایست پیگیری گردد.

۴- در خصوص آراء صادره از دیوان عدالت اداری و مراجع حل اختلاف کار، علاوه بر اجرای مفاد بند فوق، رعایت مهلت ۱۸ ماه از تاریخ صدور حکم قطعی دیوان یا مراجع حل اختلاف کار و یا مراجع قضایی می باشد و تاریخ ابلاغ اجرائیه سازمان در این حالت ملاک عمل نمی باشد.

با عنایت به اینکه در متن قانون به لفظ **سایر مراجع قانونی دیگر** اشاره شده است لذا رعایت مهلت یکسال و نیم مقرر در این قانون شامل آراء سایر مراجع قانونی دیگر غیر از دادگاهها نیز می شود.

۵- مقررات قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی مصوب ۱۳۶۵ در خصوص اجرای احکام قطعی دادگاهها و یا سایر مراجع قانونی دیگر علیه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در آمد و مخارج این وزارتخانه در بودجه کل کشور منظور می گردد لازم الرعایه است.

۶- بنا به دستور مقام معظم رهبری جمهوری اسلامی ایران به قوه قضائیه مبنی بر اینکه: "هرگونه برداشت از حسابهای بانکی نیروهای مسلح با هماهنگی ستاد کل انجام گیرد" سازمان تامین اجتماعی موظف است در اجرای آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی در خصوص بازداشت اموال نیروهای مسلح در راستای وصول مطالبات خود با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح اقدام نماید. بدیهی است این دستور شامل شرکتهای و نهادهای وابسته که دارای شخصیت مستقلی از نیروهای مسلح میباشند نبوده و سازمان میتواند اقدام لازم را جهت وصول مطالبات خود وفق مقررات انجام دهد.

فصل ششم : تفاوت نحوه وصول مطالبات وفق تبصره الحاقی به ماده ۳۸ ق.ت.ا با نحوه وصول وفق مواد ۳۶ الی ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا (شخص ثالث)

در صورت انجام کلیه اقدامات اجرایی علیه پیمانکار و اطمینان از عدم دسترسی به پیمانکار، واحد اجرائیات میبایست وفق مقررات اقدامات قانونی را در راستای وصول مطالبات طبق ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی و تبصره الحاقی آن بعمل آورد و در صورت انجام عملیات وصول از واگذارنده کار وفق تبصره الحاقی به ماده ۳۸ ق.ت.ا نیازی به طی موعد ۱۰ روزه مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ ق.ت.ا نمیشد. علی ایحال جهت شفافیت و تشریح موضوع موارد ذیل اعلام میگردد:

۱- وفق ماده ۳۸ ق.ت.ا در قراردادهای پیمانکاری، واگذارندگان کار مکلف به نگهداری ۵٪ بهای کل کار و آخرین قسط پیمانکار نزد خود تا ارائه مفاصا حساب سازمان میباشند.

۲- آن دسته از قراردادهای پیمانکاری که مورد شناسایی قرار گرفته و میزان حق بیمه به پیمانکار اعلام و قطعی شده است مراتب مجدداً به پیمانکار ابلاغ تا ظرف مهلت ۲۰ روز نسبت به پرداخت اقدام نماید. چنانچه پیمانکار علی رغم صدور اجرائیه از پرداخت دیون خود استنکاف نماید مراتب به کارفرما ابلاغ تا ظرف ۲۵ روز نسبت به پرداخت دیون

پیمانکار از محل ۵ درصد و قسط آخر پیمان اقدام نماید. در صورت استنکاف کارفرما از پرداخت بدهی مذکور واحد اجرائیات مکلف است نسبت به صدور اجرائیه علیه واگذارنده کار و انجام اقدامات لازم در جهت توقیف اموال ایشان اقدام نماید.

۳- در خصوص آن دسته از قراردادهایی که مورد شناسایی قرار نگرفته و یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ آن گذشته باشد کارفرما طبق تبصره الحاقی ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف مهلت یکماه از تاریخ انقضاء مهلت مذکور، فهرست مشخصات قراردادهای پیمانکاری را به سازمان اعلام نماید در صورتی که حق بیمه این قبیل قراردادها طبق قانون قطعی شده و پیمانکار علی رغم تشریفات قانونی از پرداخت حق بیمه خودداری نماید بدهی حق بیمه مجدداً به پیمانکار یا مهندسین مشاور ابلاغ می شود تا ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ نسبت به پرداخت آن اقدام نماید و در صورت عدم پرداخت مراتب به کارفرما ابلاغ می گردد تا دیون پیمانکار را از محل ۵ درصد و قسط آخر پیمانکار ظرف بیست و پنج روز از تاریخ ابلاغ پرداخت نماید. در صورت استنکاف کارفرما از پرداخت بدهی مذکور واحد اجرائیات مکلف است نسبت به صدور اجرائیه علیه واگذارنده کار و انجام اقدامات لازم در جهت توقیف اموال ایشان اقدام نماید.

۴- در صورتی که کارفرما قبل از اخذ مفاسد حساب تأمین اجتماعی نسبت به پرداخت ۵ درصد و قسط آخر پیمانکار اقدام نماید مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود.

تذکر: این نحوه وصول مطالبات هیچ ارتباط و تشابهی با وصول مطالبات از شخص ثالث مقرر در فصل پنجم آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا نداشته و نیازی به طی موعد ۱۰ روزه مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اجرایی ماده ۵۰ ق.ت.ا ندارد و چنانچه واگذارنده کار (کارفرما) ادعا نماید آخرین قسط را در اختیار ندارد، مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوطه خواهد بود.

فصل هفتم : نحوه دریافت وثیقه از کارفرمایان (ضمانت نامه بانکی ، وثیقه ملکی)

در اجرای صحیح تقسیط بدهی های کارفرمایان در واحد اجرائیات شعب و ایجاد وحدت رویه، مستفاد از ماده ۹۹ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، نحوه دریافت وثیقه از کارفرمایان متقاضی تقسیط بدین گونه اعلام می گردد:

همانگونه که در متن ماده فوق الذکر تصریح شده است، وثیقه عبارتست از " ضمانت نامه بانکی و یا اموال غیر منقول". لذا واحدهای اجرائیات شعب مکلفند منبعد در صورت درخواست کارفرما مبنی بر تقسیط بدهی ها نسبت به اخذ وثیقه یا ضمانت نامه بانکی اقدام نمایند. لذا دریافت هر نوع چک با عنوان تضمین، سفید امضاء، بدون تاریخ و یا سفته از کارفرمایان، خلاف مقررات می باشد و صرفاً دریافت وثیقه ملکی و یا ضمانت نامه بانکی، معتبر می باشد تا در صورت عدم پرداخت اقساط از سوی کارفرمایان، امکان وصول وفق قانون مقدور باشد.

۱) ضمانت نامه بانکی

ضمانت نامه بانکی سندی است که به موجب آن بانک صادر کننده ضمانت نامه، اجرای تعهدات مشتری خود را در قبال سازمانی که به نفع او ضمانت نامه صادر می شود، تضمین می نماید.

ضمانت نامه ها انواع متعددی دارند یک نوع از ضمانت نامه ها که مورد نظر سازمان می باشد، «ضمانت نامه حسن انجام تعهدات» است. این نوع ضمانت نامه ها به منظور قبول پرداخت دیون در سررسید معین از طرف بانک صادر می گردد.

ضمانت نامه بانکی در فرمهای چاپی دارای شماره سریال صادر می شود و در آن می بایستی موضوع ضمانت نامه، نام مضمون له (سازمان تأمین اجتماعی)، نام مضمون عنه (کارفرمای کارگاه)، مدت اعتبار و مبلغ آن بطور صریح قید شده باشد.

پس از تقاضای کارفرما از بانک مورد نظر، برای صدور ضمانت نامه، کارفرما می تواند از شعبه سازمان تأمین اجتماعی درخواست نامه ای با عنوان بانک مورد نظر جهت صدور ضمانت نامه بانکی نماید (فرم شماره یک پیوست می باشد)، سپس شعبه می بایستی طی فرم پیوست شماره ۲ کارفرمای مربوطه راجهت صدور ضمانت نامه بانکی به بانک معرفی نماید.

ضمانت نامه صادره توسط بانک در سه نسخه تهیه شده که یک نسخه نزد کارفرما، یک نسخه به سازمان و یک نسخه در پرونده کارفرما در بانک نگهداری می شود.

ضمانت نامه ها دارای سررسید می باشند که حداکثر مدت اعتبار آن یکسال بوده و قابل تمدید نیز می باشد.

در صورتی که مدت اقساط بیش از مدت اعتبار ضمانت نامه باشد تمدید ضمانت نامه بنا به درخواست مجدد کارفرما، موافقت سازمان و توسط بانک صورت خواهد گرفت.

تذکر ۱: واحد اجرائیات شعب میبایستی پس از اخذ ضمانت نامه بانکی از کارفرما، آن را جهت ضبط و نگهداری به واحد حسابداری طی فرم شماره ۳ پیوست ارسال نماید و تصویری از ضمانت نامه های اخذ شده به منظور انجام اقدامات لازمه در مواعد مقرر در ضمانتنامه نزد واحد اجرائیات در شعبه نگهداری شود.

تذکر ۲: انقضای سررسید ضمانت نامه و عدم درخواست تمدید آن توسط کارفرما، سبب ابطال ضمانت نامه میگردد. لذا در صورت عدم پرداخت بدهی مربوطه توسط کارفرما، واحد اجرائیات می بایست نسبت به وصول مبلغ ضمانت نامه قبل از سر رسید اقدام نماید.

تذکر ۳: پذیرش «ضمانت نامه بانکی مشروط» خلاف مقررات می باشد.

مدت اعتبار ضمانت نامه ها می بایستی با تعداد ماههای مندرج در تقسیط نامه مطابقت داشته باشد و چنانچه مدت اقساط بیش از یکسال باشد (اقساط بیش از ۱۲ عدد) ضمانت نامه باید مجدداً توسط کارفرما با مراجعه به بانک مورد نظر تمدید گردد و مراتب به شعبه اعلام شود. در صورت عدم اقدام کارفرما جهت تمدید ضمانت نامه بانکی قبل از سررسید در صورتی که کارفرما دارای اقساط معوقه باشد واحد اجرائیات می تواند نسبت به ضبط و تملک وجه ضمانتنامه به میزان طلب سازمان اقدام نمایند و در صورت عدم وجود اقساط معوقه، مدیون می بایستی نسبت به تمدید ضمانت نامه با سررسید آخرین قسط اقدام نماید.

در خصوص پیمانکاریهایی که مفاد حساب با ارائه ضمانت نامه بانکی دریافت نموده اند حداکثر مدت ضمانت نامه می بایستی شش ماه باشد. بدیهی است در چنین مواردی بدهی ها قابل تقسیط در واحدهای درآمد و اجرائیات شعب نمی باشد.

۲) وثیقه ملکی

در صورت تمایل کارفرما مبنی بر ارائه وثیقه ملکی جهت تقسیط بدهی کارگاه، به جای ضمانت نامه بانکی، کارفرما می تواند با مراجعه به شعبه و ارائه اصل سند مالکیت کتبا درخواست خود را اعلام نماید.

سند مورد نظر می بایستی:

اولاً: در مالکیت شخص کارفرما باشد و در صورتی که مالک ملک مزبور، شخص دیگری باشد نسبت به دریافت اقرارنامه از مالک مبنی بر اینکه چنانچه اقساط در موعد مقرر پرداخت نشود، سازمان می تواند نسبت به مزایده ملک مورد نظر که سند آن در توقیف سازمان قرار دارد، اقدام نماید (فرم شماره ۴ پیوست می باشد).

ثانیاً: سند ارائه شده نباید در رهن یا توقیف بانک یا هیچ مرجع دیگری باشد.

ثالثاً: ملک معرفی شده، توسط واحد اجرائیات شعبه ارزیابی گردد تا تناسب ارزش ملک با میزان بدهی کارفرما محرز گردد. در صورتی که ارزش ملک معرفی شده کمتر از میزان بدهی ارزیابی گردد، درخواست کارفرما مسموع نخواهد بود.

در خصوص بدهی های بالای پنجاه میلیون تومان پس از دریافت سند و بعد از اینکه مشخص گردید که ملک مذکور میزان بدهی مدیون را پوشش میدهد واحد اجرائیات میبایست نسبت به بازداشت ملک مورد نظر تا زمان پایان اقساط از طریق اداره ثبت اسناد و املاک استان اقدام نماید.

در خصوص بدهی های بالای پانصد میلیون ریال، پس از بازداشت ملک و قبل از انجام تقسیط، صاحب سند میبایست به موجب و کالتنامه رسمی به سازمان اختیار دهد که در صورت عدم پرداخت بدهی، سازمان می تواند نسبت به فروش مال مورد بازداشت بدون انجام مزایده و مطابق ارزیابی مأمورین اجرایی سازمان اقدام نموده و از محل فروش مال موضوع و کالت، مطالبات خود را دریافت نماید این و کالت بلاعزل خواهد بود.

بدیهی است پس از پرداخت کلیه اقساط، شعبه مکلف است ضمن مکاتبه با اداره ثبت اسناد و املاک استان مورد نظر نسبت به صدور درخواست رفع بازداشت پلاک ثبتی اقدام نماید.

چنانچه اقساط از سوی کارفرما در مهلت مقرر پرداخت نشد در مرحله اول ضمن مکاتبه با کارفرما و اعلام میزان مانده بدهی به کارفرما مهلت ۲۰ روز جهت پرداخت بدهی به صورت یکجا داده می شود و چنانچه مدیون از پرداخت بدهی استنکاف نماید واحد اجرائیات مکلف است الباقی مراحل را وفق فصل هفتم و هشتم آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی از طریق واحدهای اجرائی شعب پیگیری و وصول نمایند.

فصل هشتم: نحوه احتساب مواعد قانونی

با توجه به اینکه مواعد مقرر در ماده ۴۲ قانون تأمین اجتماعی و قسمت اخیر بند ۴ ماده ۴۳ قانون تأمین اجتماعی بدین گونه تصریح نموده: "ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ"، "حداکثر تا یکماه" و "ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ" و در هیچ کجا قانونگذار ضمن تصریح مواعد، نحوه احتساب مواعد را اعلام ننموده است و صرفاً در ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی، "احتساب مواعد طبق مقررات مندرج در آئین دادرسی مدنی ذکر شده است"، لذا میبایستی با وحدت ملاک از مفاد ماده ۸ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ ق.ت.ا و رعایت مقررات باب ششم فصل اول آئین دادرسی مدنی با در نظر گرفتن موارد ذیل اقدام نمایند:

۶) از نظر احتساب مواعد قانونی، سال دوازده ماه، ماه سی روز، هفته هفت روز و شبانه روز بیست و چهار ساعت میباشد.

۷) چنانچه روز آخر موعد، مصادف با روز تعطیل ادارات باشد، آن روز به حساب نمی آید و روز آخر موعد، روزی خواهد بود که ادارات بعد از تعطیل یا رفع مانع باز می شوند.

۸) موعدی که ابتدای آن تاریخ ابلاغ ذکر شده است، روز ابلاغ همچنین روز اقدام جزء مدت محسوب نمی شود.

۹) کلیه مواعد مقرر برای افراد مقیم خارج از کشور دو ماه از تاریخ ابلاغ می باشد.

۱۰) چنانچه در یک کارگاه، کارفرمایان متعدد باشند تاریخ ابلاغ به آخرین کارفرما ملاک عمل است به طوریکه طولانی ترین موعدی که در مورد یک نفر از آنان رعایت میگردد شامل دیگران نیز خواهد بود.

در ماده ۹۱ آئین نامه اجرائی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی آمده است: "چنانچه بدهکار ظرف مدت یکماه پس از ابلاغ اجرائیه ترتیب پرداخت بدهی خود را بدهد نصف حق الاجرا از او دریافت خواهد شد" لذا چنانچه در روز ابلاغ یادر فاصله سی روز بعد از ابلاغ، کارفرما برای پرداخت بدهی مراجعه نماید، نیم عشر ۲/۵ درصد محاسبه می گردد، ضمن اینکه اگر سی و یکمین روز بعد از ابلاغ نیز مراجعه نماید صرفاً روز سی و یکم (روز اقدام) نیز ۲/۵ درصد محاسبه میگردد. به طور مثال چنانچه تاریخ ابلاغ اجرائیه ۹۰/۸/۱ باشد، از روز ۹۰/۸/۱ لغایت پایان روز ۹۰/۹/۱ مدت سی روز مورد نظر محاسبه میشود و اگر کارفرما در تاریخ ۹۰/۹/۲ برای پرداخت بدهی مراجعه نماید آن روز، روز اقدام محسوب شده و نیم عشر ۲/۵ درصد محاسبه می گردد.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه، مدیران کل، معاونین بیمه ای، روسا و کارشناسان ارشد اجرائیات، کارشناسان فرابری داده های ادارات کل استانها، روسا و معاونین بیمه ای شعب، مسئولین ذیربط شعب اجرائی و نیز کارشناسان فرابری داده های شعب می باشند.

و من... التوفیق
 دکتر سید تقی نورنخش
 مدیرعامل

نام و نام خانوادگی پداف	نام و نام خانوادگی پداف	نام و نام خانوادگی پداف	نام و نام خانوادگی پداف	نام و نام خانوادگی پداف
معاونت ذیربط	مدیرکل	معاون مدیرکل	رئیس گروه / اداره	کارشناس تهیه کننده